

Gemeente Aalsmeer

VTH Jaarrapportage 2022 Aalsmeer

*Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving op het gebied
van de fysieke leefomgeving*

Zaaknummer	Z23-035797
Documentnummer	D23-154959
Versie	1.0
Status	Collegeversie
Datum	15-5-2023

	Inhoud	
1.	Algemeen	4
1.1.	Inleiding	4
1.2.	Raadsprogramma 2022-2026 'Aan de slag voor Aalsmeer!'	5
1.3.	Kwaliteitsborgingssysteem	5
1.4.	Interbestuurlijk Toezicht (IBT)	6
1.5.	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	6
1.6.	Leeswijzer	7
2.	Vergunningverlening omgevingsrecht	8
2.1.	Terugblik 2022	8
2.2.	Taken en ontwikkelingen	8
2.3.	Speerpunten 2022	11
2.4.	Wijzigingen VTH-beleid 2020-2024	12
2.5.	Communicatie/ Voorlichting	12
2.6.	Beleid, bestuur en overige taken	12
2.7.	Aantal vergunningen	13
2.8.	Bezwaar- en (hoger)beroep	14
2.9.	Kwaliteitscriteria Vergunningen Aalsmeer	15
2.10.	Borging uitvoering Vergunningverlening omgevingsrecht	16
2.10.1.	Personeelsformatie en financiële middelen	16
3.	Toezicht en Handhaving omgevingsrecht	17
3.1.	Inleiding	17
3.2.	Terugblik	17
3.2.1.	Algemeen beeld	17
3.2.2.	Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	18
3.2.3.	Afronding project Inhaalslag en deregulering	18
3.2.4.	Eigen verantwoordelijkheid	18
3.3.	Interbestuurlijk toezicht	18
3.4.	Toezicht en handhaving	19
3.4.1.	Algemene taken	19
3.4.2.	Meldingen	20
3.4.3.	Toezicht vergunningen en meldingen	20
3.4.4.	Periodiek toezicht	21
3.4.5.	Handhaving	21
3.4.6.	Welstand	22

3.4.7.	Klachten en meldingen	23
3.4.8.	Werkvoorraad	23
3.4.9.	Bezwaar en beroep & Wob	23
3.5.	Andere onderwerpen toezicht en handhaving	23
3.5.1.	Ondermijning	23
3.5.2.	Arbeidsmigranten	24
3.5.3.	Inhaalslag en deregulering	24
3.5.4.	Kinderopvang	25
3.6.	(Uitvoerings)doelstellingen en prestatie-indicatoren	25
3.6.1.	Uitvoeringsdoelstellingen (UP VTH 2022)	25
3.6.2.	Algemene prestatie indicatoren	27
3.7.	Kwaliteitscriteria VTH	27
3.7.1.	Beoordeling kwaliteit in het licht van de doelen.	27
3.7.2.	Beoordeling kwaliteitscriteria – risico's in de VTH-keten	28
3.8.	Wijzigingen VTH-beleidsplan 2020-2024	29
3.8.1.	Keuzes uitvoeringsprogramma VTH 2023-2024	29
3.8.2.	Beleidslijn constructieve toetsing evenementen	30
3.8.3.	Constructieve toetsing omgevingsvergunningen bouw	31
3.8.4.	Risicobeoordeling lokale aspecten door kwaliteitsborgers in Aalsmeer 32	
3.8.5.	Wijziging monitoring kritieke prestatie-indicatoren	34

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Voor u ligt de Jaarrapportage VTH Aalsmeer 2022 (hierna: jaarrapportage VTH). In deze jaarrapportage doen wij verslag van de inspanningen en resultaten van de uitvoering van de VTH-taken in 2022. Deze jaarrapportage VTH is gebaseerd op het Uitvoeringsprogramma VTH Aalsmeer2022 (hierna: UP VTH 22).

De gemeente is verantwoordelijk voor vergunningverlening, het toezicht op de naleving en de handhaving van wet- en regelgeving. Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn onderdeel van het geheel aan maatregelen die de gemeente inzet om beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten te realiseren.

Het vakgebied vergunningverlening, toezicht en handhaving blijft ook de komende jaren sterk in ontwikkeling. Wetswijzigingen volgen elkaar snel op. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en de Omgevingswet (Ow) vragen opnieuw om invulling te geven aan de veranderende maatschappij.

De nadruk ligt op integraal, programmatisch en risicogericht werken. Terugkerende elementen zijn effectievere en efficiëntere handhaving, vermindering van de administratieve lastendruk, minder vergunningplichtige activiteiten, meer algemene regels en de introductie van cyclisch werken. Nadrukkelijk wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven. Anderzijds eist de maatschappij steeds meer dat vergunningverlening, toezicht en handhaving eenduidiger en transparanter plaatsvinden.

De regelgeving in het Wabo-domein is ingewikkeld. Om de uitvoering eenduidiger te maken zijn kwaliteitscriteria opgesteld. Doel is om de uitvoering beter inzichtelijk en meer voorspelbaar te maken.

We stellen vast dat het aantal en de complexiteit van bouwprojecten de afgelopen jaren fors is toegenomen. Hierdoor is grote druk op de arbeidsmarkt ontstaan. Gemeenten en de bouwsector doen een beroep op dezelfde arbeidsmarkt. De afgelopen jaren is landelijk, mede vanwege de in voorbereiding zijnde wetgeving voor privatisering van het bouwtoezicht, onvoldoende door overheden geïnvesteerd in het opleiden van voldoende gekwalificeerd personeel voor het publieke domein.

We hebben al jaren grote moeite om voldoende gekwalificeerd, vast personeel voor deze taken aan te trekken en te behouden. We stellen vast dat het steeds moeilijker wordt. Ook gekwalificeerd tijdelijk personeel via inhuurconstructies is slechts beperkt beschikbaar en uitsluitend tegen zeer hoge kosten. Eenzelfde ontwikkeling zien we onder andere ook bij de constructeurs. Het post-Corona tijdperk en het steeds uitstellen van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, hebben er uiteindelijk ook toe bijgedragen dat de kwaliteit en kwantiteit van het werk onder druk bleef staan en niet altijd meer de gebruikelijke standaarden en afhandeling binnen de gestelde termijnen mogelijk maakte.

De kwaliteit in de uitvoering van vergunningverlening en het toezicht over het hele taakveld in het omgevingsrecht staat dus onder grote druk en het is nog maar de vraag of we als organisatie deze taak op het vereiste niveau kunnen uitvoeren. Een heroverweging van onze rol en positie in de gehele VTH-keten voor het omgevingsrecht is op zijn plaats. Vanaf 2021 zijn meerdere basistakenpakket bedrijven en alle asbest en sloopmeldingen overgedragen aan de OD NZKG. Dat laat onverlet dat ook 2022 in het teken heeft gestaan van een bredere analyse van het VTH-systeem en de gevolgen voor de toekomst inclusief het in kaart brengen van de bestuurlijke en maatschappelijke risico's.

Om deze ontwikkelingen 'handen en voeten' te geven is in 2020 het Vergunningverlening, Toezicht en Handhavingsbeleidsplan 2020-2024 (VTH-beleidsplan 2020-2024) vastgesteld. Met dit VTH-beleidsplan 2020-2024 is de verdere ontwikkeling gelegd naar een programmatische, integrale en risicogerichte uitvoering van onze wettelijke taken en het bereiken van de doelstellingen. Het VTH-beleidsplan 2020-2024 bevat het beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor het omgevingsrecht (fysieke leefomgeving). Het gaat dan om onderwerpen

gerelateerd aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo), zoals bouwen, slopen, bestemmingsplannen, brandveiligheid en milieu.

Op basis van het VTH-beleidsplan 2020-2024 is er een uitvoeringsprogramma opgesteld, het UP VTH 2022 welke dus opgesteld is voor 1 jaar, rekening houdend met de invoering van de Omgevingswet. Hiermee geven wij uitvoering aan de beleidscyclus voor VTH-taken volgens het model van de BIG-8. De invoering van de Omgevingswet is echter ook in 2022 en 2023 uitgesteld naar 1 januari 2024.

Zoals eerder aangegeven voert de OD NZKG een deel van onze VTH-taken binnen het Omgevingsrecht uit. Het betreffen voornamelijk de wettelijke basistaken voor milieu en bodem. Deze worden jaarlijks vastgesteld in een uitvoeringsprogramma en hiervoor worden aparte budgetten vastgesteld door de raad.

Jaarlijks doen wij verslag over onze eigen VTH-taken aan het college en wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de inspanningen en resultaten in de zogenoemde Jaarrapportage. Deze vormt dan weer de input voor eventuele aanpassing of bijstellingen van het VTH-beleidsplan 2020-2024 en voor het nieuw op te stellen uitvoeringsprogramma van 2023. Met de vaststelling van deze Jaarrapportage VTH worden een aantal wijzigingen doorgevoerd. Enerzijds vanwege nieuwe taken en actualiteiten en anderzijds vanwege de eerder geschetste bestuurlijke en maatschappelijke risico's en het risicogericht uitvoeren van de wettelijke taken.

Daarnaast stelt de OD NZKG een eigen jaarverslag op over de aan hen overgedragen wettelijke taken. Dit jaarverslag wordt net als het financiële jaarverslag 2022, de Meerjarenbegroting 2024-2027 en het uitvoeringsprogramma 2023 aan het college en de gemeenteraad aangeboden.

1.2. Raadsprogramma 2022-2026 'Aan de slag voor Aalsmeer!'

In 2022 heeft de gemeenteraad het Raadsprogramma 2022-2026 'Aan de slag voor Aalsmeer!' vastgesteld. Met dat raadsprogramma slaan de politieke partijen van de gemeente Aalsmeer de handen ineen om samen aan de slag te gaan voor onze mooie gemeente. Dit raadsprogramma is vertaald in een college-uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma vormt de input voor de prioriteiten en uitvoering van de toezicht- en handhavingstaak binnen het omgevingsrecht. De verbinding met het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid wordt versterkt. Dat betekent dat, meer dan voorheen, een uitvoeringsprogramma is opgesteld met thema's en gebieden met accenten en minder gericht op taken. Dat heeft gevolgen voor onze inzet op de verschillende VTH-taken en vraag om heldere keuzes. Deze keuzes staan in dit Uitvoeringsprogramma.

1.3. Kwaliteitsborgingssysteem

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit omgevingsrecht (Bor) verankeren wettelijk een programmatische uitvoering en waarborging van de VTH-taken. Dat betekent dat er borging van de uitvoering van de taken moet zijn in de zin van personeel, waaronder kwaliteit (Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht), tijd en middelen. De uitvoering van de VTH-taken die in het UP VTH 2022 zijn opgenomen is vervolgens de input van de begrotingen van Veiligheid en Handhaving en Stedelijke Ontwikkeling voor het jaar 2022 geweest.

Met deze Jaarrapportage VTH wordt teruggekeken op de daadwerkelijke uitvoering van de VTH-taken in 2022 zoals die zijn opgenomen in het UP VTH 2022. Er wordt verantwoording afgelegd voor de behaalde prestaties ten opzichte van de geformuleerde doelstellingen in het VTH-beleidsplan 2020-2024 en het UP VTH 2022. Daarnaast worden er consequenties en voorstellen gedaan over de verdere uitvoerbaarheid en haalbaarheid van de doelstellingen.

Hiermee geven wij uitvoering aan de beleidscyclus voor VTH-taken volgens het model van de BIG-8. Daarmee is de uitvoering geborgd en wordt ook voldaan aan de aanbeveling uit het

Interbestuurlijk Toezicht (door de provincie) door het opzetten van een Kwaliteitsborgingssysteem. Dit Kwaliteitsborgingssysteem is juli 2022 getoetst door het IBT op opzet, bestaan en werking en wederom als Adequaats beoordeeld.

Verder zijn de teams, als onderdeel van het Kwaliteitsborgingssysteem, bezig om te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2 qua opleidingen en scholing, zoals opgenomen in de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht. In deze Jaarrapportage VTH wordt aandacht besteed aan de kwaliteitscriteria.

1.4. Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

Jaarlijks beoordeelt het IBT aan de hand van de documentatie die aan hen ter beoordeling is gestuurd, of Aalsmeer voldoet aan de verplichtingen uit de procescriteria. De documenten en informatie die onze gemeente voor het jaar 2022 heeft aangeleverd, zijn beoordeeld op de betreffende artikelen uit hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en hoofdstuk 10 van de Regeling omgevingsrecht (Mor). Dit zijn de zogenaamde procescriteria. De provincie legt hierbij de nadruk op de vakgebieden Ruimtelijke Ordening, Bouwen en Milieu.

Het IBT heeft naar aanleiding van de beoordeling Aalsmeer wederom onder versoberd toezicht geplaatst. Hier heeft de Provincie Noord-Holland het college in november 2022 over geïnformeerd. Er zijn echter enkele bevindingen benoemd die Aalsmeer, maar ook de Omgevingsdienst, nog moet oppakken. De onderstaande punten worden aangegeven:

Punt 1: er is geen beleidsevaluatie van de Omgevingsdienst aangeleverd. Aalsmeer zal dit aangeven aan de Omgevingsdienst.

Punt 2: het uitvoeringsprogramma van zowel gemeente als omgevingsdienst is vastgesteld na dat de looptijd was begonnen. Aalsmeer zal dit met de Omgevingsdienst gaan bespreken. Voor de gemeente zelf is het altijd een streven om het uitvoeringsprogramma voor het begin van het nieuwe jaar vast te laten stellen. Door omstandigheden, vaak door gebrek aan capaciteit en nu in het bijzonder door de inrichting van de Ow en Wkb en een nieuw backoffice-VTH-systeem en daarnaast het steeds uitstellen van de invoering van beide wetten, moet er geprioriteerd worden. Ons uitgangspunt is nu dat we een uitvoeringsprogramma opstellen met een looptijd van 2 jaar, om in ieder geval de komende onzekere periode daar de aandacht te kunnen leggen waar het nodig is. Jaarlijks evalueren wij zowel het beleid als het uitvoeringsprogramma als onderdeel van de VTH-jaarrapportage.

Punt 3: Onze documenten bieden onvoldoende inzicht in

- meetbare doelen,
- activiteiten die daarvoor ingezet worden en
- de benodigde en beschikbare financiële en personele middelen voor zowel beleid als uitvoeringsprogramma.

Gemeente Aalsmeer zal hierop terugkomen in dit VTH-jaarverslag over 2022, waarin we beleid en uitvoeringsprogramma evalueren en daar waar nodig de aanpassingen laten vaststellen.

Punt 4: van 7 ruimtelijke besluiten is geconstateerd dat deze een foutieve dossierstatus hebben. Deze worden alle 7 in het eerste kwartaal van 2023 hersteld.

1.5. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Het Bor vereist dat ieder bestuursorgaan met taken in het omgevingsrecht een beleid voert voor de bestuursrechtelijke uitvoering en handhaving. Voor de taken die op regionale schaal worden uitgevoerd, zoals door de OD NZKG, is voorgeschreven dat er één gezamenlijk, regionaal en uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid wordt gevoerd. Dit geldt dus voor het wettelijk verplichte basistakenpakket van de omgevingsdienst, zoals vastgelegd in het Bor, artikel 7.1 en

daarbij bijhorende bijlage IV (deze komen neer op taken op gebied van milieu, inclusief bodem en BRZO). In feite omvat dit de regionale VTH-strategie, die bedoeld is om afspraken te kunnen maken tussen de regionaal samenwerkende bestuursorganen en de ketenpartners over de regionale doelen, activiteiten en monitoringsindicatoren.

Bij het vaststellen van de regionale VTH – Strategie Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 2019-2022 is bestuurlijk vastgelegd dat wij werken overeenkomstig de gesloten beleidscyclus (big8). Ook is de ambitie uit gesproken een aanvang te maken met een ontwikkelagenda. Hiermee beoogt de OD NZKG om de toekomstige ontwikkelingen op de VTH-thema's nader te verkennen, samen met alle deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. In 2021 heeft regionaal overleg plaats gevonden voor deze verkenning. Een van de opbrengsten is dat er op enkele thema's sprake is van een beleidstekort zoals op het gebied van geur. In 2022 is het resultaat nader afgestemd met bestuur en opdrachtgevers en verwoord in de Strategische- en Ontwikkelagenda zodat ook de ontwikkelingen van de lokale beleidscycli en de regionale beleidscyclus in samenhang kan worden gezien. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het nieuwe regionale VTH - strategie voor 2023 en verder.

Ook wordt er jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UP) opgesteld door de OD NZKG op basis van dit regionaal strategisch beleid. Dit UP wordt in samenspraak met de gemeente Aalsmeer opgesteld en borgt de gemeentelijke prioriteiten en uitgangspunten zover deze niet al zijn vastgelegd volgens PGF-normen.

In samenspraak met de OD NZKG kijken we naar een gezamenlijke invulling van de rol van vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Er wordt de komende periode gewerkt aan een integraal voorstel.

In de jaarrapportage 2021 hebben we aangegeven dat de kwaliteit van de uitvoering van onze taken, waaronder bouw, constructie en milieu, onder grote druk staat. We hebben al jaren grote moeite om vast personeel voor deze taken aan te trekken en te behouden. We stellen vast dat het steeds moeilijker wordt.

1.6. Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 t/m 5 doen wij verslag van de uitgevoerde werkzaamheden en behaalde resultaten op de volgende terreinen:

- Hoofdstuk 2: Vergunningverlening omgevingsrecht
- Hoofdstuk 3: Toezicht en handhaving omgevingsrecht

2. Vergunningverlening omgevingsrecht

Gemeenten moeten vergunningverlening, toezicht en handhaving integraal oppakken, waarbij sprake moet zijn van een functiescheiding tussen vergunningverlening, toezicht en handhaving. De integraliteit volgt ook uit de bundeling van activiteiten in één omgevingsvergunning met één procedure voor bezwaar en beroep. Naast de omgevingsvergunning worden ook vergunningen, meldingen en ontheffingen behandeld op grond van de APV, Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (het Activiteitenbesluit), het Besluit bodemkwaliteit en de Wet geluidhinder.

2.1. Terugblik 2022

Het jaar 2022 werd wederom ook de vergunningverlening c.a. weer voor een belangrijk deel beïnvloed door de gevolgen van de Corona pandemie. De trend van toename van het bouwvolume en het daarmee samenhangende aantal aanvragen om Omgevingsvergunningen is voor Aalsmeer beperkt gebleven. Toch bleef in 2022 de werkdruk onverminderd hoog en stond de productie en kwaliteit van de besluiten onder grote druk. Door de onverminderde krapte op de arbeidsmarkt blijft het moeilijk om gekwalificeerd personeel voor vergunningverlening te vinden. Dit geldt zowel voor de benodigde technische - als voor de juridische medewerkers. Door inzet van externe medewerkers (tijdelijke inhuur) en (tijdelijke) ingrepen in het werkproces, is het wederom gelukt om de aanzienlijke hoeveelheid aanvragen te kunnen verwerken. In de keten betekent dit dat de grote werkdruk die vanuit het team vergunningen in 2022 is ervaren en de soms pragmatische oplossingen die daarbij moesten worden gekozen, in 2023 zal doorwerken naar team toezicht.

Het VTH-zaaksysteem Squit XO is een waardevolle tool voor de uitvoering van onze werkzaamheden en biedt nog diverse tot nog toe niet gebruikte mogelijkheden om het inzicht in - en de effectiviteit van onze werkprocessen te verbeteren. Gelet op de invoering van de Omgevingswet en de daarmee samenhangende veranderingen in de werkprocessen, zullen deze verbeteringen pas in 2023 en later in de nieuwe versie van het VTH-zaaksysteem (Rx.Mission) kunnen worden verwerkt.

Er is ook daarnaast nog veel werk te verzetten en bij het beheer, digitaliseren, afstemmen en optimaliseren van de processen met in- en externe partners, moeten nog stappen worden gezet. Tevens blijft in de huidige situatie de koppeling met het organisatie brede zaaksysteem nog voor de nodige afstemmingsproblemen te zorgen. Vooral het aspect van privacy (de Algemene Verordening Gegevensbescherming) zorgt nog steeds voor veel extra handelingen en extra afstemmingsmomenten waardoor een adequate informatie-uitwisseling slechts moeizaam tot stand komt.

2.2. Taken en ontwikkelingen

2.2.1 Algemene ontwikkelingen

- Interne Controle

Ook in 2022 is ieder kwartaal een controle uitgevoerd op de dossiers van het team vergunningen. De controle richt zich vooral op procesafspraken op het gebied van het vaststellen en de hoogte van de leges, bewaken van de wettelijke termijnen en adviezen met wel of geen weigeringsgronden. Conform afspraak met de accountant zijn alleen die zaken opgenomen in de interne controle die vallen onder het criterium van een project, dus berekende bouwsom van boven de € 500.000. Deze interne controle vindt plaats in het kader van het vaststellen van enige

onjuistheid en/of getrouwe weergave van de bouwlegesopbrengsten in de jaarrekening. Tot op heden heeft dit niet geleid tot geconstateerde fouten.

- **Wet BIBOB**

Eind 2017 is beleid voor beide gemeenten vastgesteld waarbij de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob), ook van toepassing wordt verklaard op aanvragen omgevingsvergunning, activiteit 'bouwen', met een bouwsom vanaf € 250.000. Dit beleid is in werking getreden op 1 januari 2018.

De beleidslijn biedt een juridisch kader voor het uitvoeren van een Bibob screening van aanvragers van een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen en voorkomt willekeurige toepassing van het instrument. Dit is van belang omdat het gebruik van de Wet Bibob zwaar kan ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.

In 2022 zijn concrete werkafspraken gemaakt om structureel Bibob controles op Omgevingsvergunningen uit te voeren. De grens voor deze structurele toets is gesteld op bouwaanvragen vanaf de € 250.000. Wel moet opgemerkt worden dat vergunningverlening vaak een sluitstuk is van een lang lopend ontwikkeltraject. De eerste contractuele verplichtingen bij projecten worden al in het eerste stadium van de projectontwikkeling aangegaan. Het huidige beleid voorziet hier niet/onvoldoende in.

- **Balie Bouwen en Bedrijven/ Parkeerontheffingen**

Bij de balie wordt informatie verstrekt met betrekking tot het inzien van bouwdoSSIers, ter inzage liggende stukken, bestemmingsplannen, bouwplannen etc. Ook ligt hier nog een taak op het gebied van parkeerontheffingen.

In 2022 is de dienstverlenende/informerende rol van de balie meer en meer verschoven naar het digitale kanaal. Veel informatie-uitwisseling vindt nu plaats via digitale formulieren en e-mail. Deze ontwikkeling moet verder uitgerold worden zodat gemeentelijk beleid en –regelgeving voor iedereen los van tijd en plaats beter vindbaar en uitlegbaar gemaakt kunnen worden.

De informatievoorziening voor kleinere producten via webformulieren of e-mail kan nog verder worden verbeterd. Ook hierbij zijn de randvoorwaarden vanuit de organisatie (archief, website en zaakstelsel) leidend. In de afgelopen periode kon de inzage in (digitale) bouwdoSSIers/verleende vergunningen al voor het overgrote deel zonder fysiek bezoek aan het raadhuis worden afgehandeld.

De rol van de balie zal in die lijn verschuiven naar het verstrekken van meer specifieke informatie over bouw en ontwikkelmogelijkheden. Bij deze vorm van dienstverlening past een systeem van "werken op afspraak" en digitale dienstverlening. Voor de duidelijkheid en de eenheid van namen te bevorderen zal de naam van de balie Bouwen in 2023 worden veranderd naar 'Omgevingsloket Aalsmeer' en zal vanuit dit frontoffice in de geest van de Omgevingswet worden gestart met een bredere informatievoorziening over onze fysieke leefomgeving.

- **STIKSTOF/ VERVALLEN BOUWVRIJSTELLING**

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitgesproken dat het PAS (Programma Aanpak Stikstof) geen grondslag biedt voor vrijstellingen en vergunningverlening. Hierdoor zijn voor het berekenen, bepalen en beoordelen van effecten van de stikstofdepositie geen duidelijke kaders beschikbaar.

In het kader van de Wet natuurbescherming moet bij aanvragen omgevingsvergunning aangetoond worden dat geen sprake is van stikstofdepositie, 0,00 mol N/ha/jr. Op basis van het rapport 'Woningbouw en Natura 2000', van bureau Waardenburg, d.d. 20 december 2019, is op te maken dat geen stikstofdepositie te verwachten is bij kleine bouwwerken, tot de aard c.q. omvang van de nieuwbouw van één woning. Onder kleine bouwwerken vallen o.a.:

- Erfafscheiding/ pergola/ carport;
- Dakkapel/ dakterras;
- Dakopbouw/ dakkaper;
- Bijbehorende bouwwerk (t.b.v. woningen);
- Erker/Serre;
- Kelder/koekoek;
- Gevelwijziging;
- Interne verbouwing/constructieve doorbraken.

Aangezien voor bovengenoemde kleine bouwwerken én vergelijkbaar in aard of omvang geen stikstofdepositie valt te verwachten is het voldoende aannemelijk dat geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd is. Een aanvrager van een omgevingsvergunning wordt dan ook niet verplicht om voor deze bouwwerken/ verbouwingen een onderzoek ten behoeve van stikstofdepositie aan te leveren. Bij een aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van één woning of groter in aard of omvang, moet de depositie van stikstof nader onderbouwd worden.

• **CONSTRUCTIEVE TOETS**

Bij het beoordelen van aanvragen omgevingsvergunning met de activiteit 'het bouwen van bouwwerken' wordt getoetst aan het Bouwbesluit 2012 (BB2012). In het BB2012 zijn voorschriften opgenomen ten behoeve van constructieve veiligheid. Een aanvraag dient te voldoen aan deze voorschriften. In de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) zijn indieningsvereisten opgenomen om de constructieve veiligheid van het ingediende bouwplan voldoende te kunnen beoordelen. De aanvrager kan bij het indienen van de aanvraag aangeven of deze tijdens de behandeling van de aanvraag slechts de constructieve hoofdopzet aanlevert en de nadere uitwerking, ter goedkeuring, 3 weken voor de aanvang van de bouwwerkzaamheden (art. 2.7 Mor). Het gaat om een aannemelijkheidstoets.

Met de aanstaande inwerkingtreding van de Ow en de Wkb komt de bouwtechnische toetsing en borging van bouwwerken met gevolgklasse 1 bij private partijen te liggen. Ook voor de constructieve veiligheid. Bij gevolgklasse 1 zijn de persoonlijke gevolgen als niet aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan beperkt. Bij deze gevolgklasse valt te denken aan woningen en eenvoudige bedrijfsgebouwen. De bouwwerken die binnen gevolgklasse 1 vallen zijn:

1. Vrijstaande eengezinswoningen, twee-onder-een-kapwoningen en rijtjeswoningen, inclusief eventuele garages en andere soorten aanbouwen. Voorwaarde is dat deze woningen op de grond staan en niet op een ander bouwwerk of op een andere woning worden gebouwd. Appartementen zijn dus uitgesloten van gevolgklasse 1. Ook woningen bedoeld voor kamergewijze verhuur, zoals studenten- huizen, en zorgwoningen vallen niet onder gevolgklasse 1.
2. Woonboten en andere drijvende woningen.
3. Vakantiehuisjes en andere vakantieverblijven. Ook hier zijn vakantieappartementen en dergelijke weer uitgesloten.
4. Bedrijfshallen en fabriekspanden van maximaal twee verdiepingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om hallen bedoeld voor opslag of productie, inclusief een kantoor of kantine, magazijnen, kassen en dergelijke. Kantoorgebouwen, winkelpanden en dergelijke vallen niet onder gevolgklasse 1.
5. Opslagruimten, magazijnen en andere bouwwerken vallend onder punt 4 van maximaal twee verdiepingen die gebouwd worden bij kantoren, winkels en dergelijke.
6. Fiets- en voetgangersbruggen met een overspanning van maximaal 20 meter over wegen en spoor- en waterwegen. Worden de bruggen gebouwd over provinciale wegen of rijkswegen dan vallen ze niet onder gevolgklasse 1.
7. Overige bouwwerken bedoeld voor wegen (geen viaducten en dergelijke), vaarwegen, stroomvoorziening, en dergelijke als ze niet hoger dan 20 meter zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kleine windmolens, keermuren en zendmasten.

Bron: Folder De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen: gevolgklassen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

In het huidige werkproces wordt de constructieve veiligheid van een plan beoordeeld door een constructeur van de afdeling Veiligheid en Handhaving. De constructie wordt beoordeeld op basis

van de "Beleidslijn voor het uitvoeren van de constructieve toetsing van aanvragen, Versie 2.0" Deze beleidslijn gaat uitgebreid in op de inhoud en diepgang van de constructieve toetsingen in de vergunningsfase (toets "constructieberekeningen") en de toezichtfase (toets "nadere toestemming"). Bij de toets "nadere toestemming" is gebruik gemaakt van de definitieve versie van het rapport "Methodiek constructief toetsen", opgesteld door BouwQ te Best met kenmerk 09090 d.d. 30-03-2010. Dit rapport vormt de basis voor de procedure Constructieve toetsing in het kader van de Wkb.

- **OMGEVINGSOVERLEG**

Naast de mogelijkheid (in 2022) om een via het omgevingsloket Aalsmeer informatie aan te vragen en het indienen van zogenoemde principeverzoeken wordt in 2023 onze dienstverlening omgevormd en uitgebreid. Het omgevingsoverleg doet zijn intrede, ingegeven door en in overeenstemming met de kaders van de Omgevingswet. De maximale doorlooptijd van de huidige uitgebreide aanvraag omgevingsvergunning gaat in veel gevallen naar 8 weken onder de Omgevingswet.

Het doorloopp proces zal hierdoor efficiënter en doelmatiger moeten worden doorlopen. Om te voorkomen dat dit leidt tot meer weigeringen en soms zeer lange doorlooptijden dan nu het geval is (de vergunning van rechtswege vervalt), wordt de afstemming in het voortraject steeds belangrijker. Daarom starten we in het 2de kwartaal van 2023 met het omgevingsoverleg.

2.3. Speerpunten 2022

In het VTH-beleid zijn de volgende doelstellingen vastgesteld. Achter elke doelstelling is aangegeven of deze is gehaald of niet.

- Minimaal aantal vergunningen verleend binnen wettelijke beslistermijn:
-Omgevingsrecht: 95%. Deze doelstelling is met 96% gehaald (9 van rechtswege verleend)
- Aantal Omgevingsvergunningen die van rechtswege zijn verleend: maximaal 1% van het totaal aantal vergunningen waarvoor de reguliere procedure geldt Deze doelstelling is in 2022 niet behaald.
- Na ontvangst van een klacht/melding/informatieverzoek is het uitgangspunt dat wij binnen 1 werkdag actie ondernemen richting de melder/verzoeker (bijvoorbeeld een ontvangstbevestiging sturen of terugbellen). Deze doelstelling is behaald.
- Maximaal aantal dossiers waarin een dwangsom is betaald vanwege het niet tijdig nemen van een besluit: 1. Deze doelstelling is behaald.
- Maximaal aantal bezwaarschriften o.b.v. het Omgevingsrecht met de uitkomst (deels)gegrond: maximaal 5% van het aantal bezwaarschriften. Er zijn in 2022 82 bezwaarschriften afgehandeld, waarvan er 15 (deels)gegrond zijn verklaard. Dit is 18% van het geheel. Hiermee is de doelstelling niet behaald.
- Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning adviseren wij altijd om eenvoudige aanvragen meteen formeel in te dienen. Deze doelstelling kon vanwege werkdruk/beperkte bezetting als gevolg van uitval niet in alle gevallen behaald.
- Als een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet worden aangevuld dan laten wij dat binnen 4 weken aan de aanvrager weten. Deze doelstelling is niet in alle gevallen gehaald vanwege het grote aantal aanvragen, de complexiteit en onvoldoende capaciteit om deze beoordeling tijdig te kunnen doen.
- De kwaliteit van onze vergunningen heeft voortdurend onze aandacht. We stellen vast aan welke kwaliteiten, zowel op juridisch als op procedureel vlak, al onze vergunningverleningsprocessen moeten voldoen en hoe we dit periodiek toetsen. Deels wordt dit uitgevoerd in het kader van de Verbijzonderde Interne Controle als rapportage aan de accountant over getrouwheid en rechtmatigheid voor de jaarrekening, deels als rapportage aan de Provincie in het kader van het Interbestuurlijk toezicht en om onze eigen dienstverlening naar de aanvragers te optimaliseren. Het gehele kader van kwaliteitseisen en toetsingsmomenten worden gebundeld en actueel gehouden in een Handboek Intern Beheer. Deze doelstelling is behaald.

De in de hiervoor genoemde paragraaf opgenomen speerpunten komen overeen met de doelstellingen uit de begroting.

2.4. Wijzigingen VTH-beleid 2020-2024

In 2020 is het VTH-beleidsplan 2020-2024 en in 2022 is het Uitvoeringsprogramma 2022 vastgesteld door het college van Aalsmeer. Deze Jaarrapportage VTH 2022 is gebaseerd op de beleids- en uitvoeringskader vastgelegd in zowel beleidsplan en uitvoeringsprogramma. De rapportage over 2022 geeft aanleiding om het beleid en/of het uitvoeringsprogramma bij te stellen, zoals deels al aangegeven in paragraaf 2.2.1.

2.5. Communicatie/ Voorlichting

Tot 2021 is er gebruikgemaakt van zowel het systeem van principeverzoeken als het vooroverleg. Bij (bouw)plannen waarbij van het bestemmingsplan moet worden afgeweken of het beoordelen van bouwtechnische aspecten van het plan of een eerste toetsing aan redelijke eisen van welstand gaf een indicatiegesprek onvoldoende mogelijkheden om een passend antwoord te geven op de voorgelegde vragen. Door deze vragen als een principeverzoek in behandeling te nemen kon in het merendeel van de gevallen binnen redelijke termijn een afgewogen antwoord worden gegeven. In enkele (vaak planologisch complexe) gevallen is de vraag als vooroverleg in behandeling genomen. In 2022 is, binnen de mogelijkheden van de beperktere dienstverleningsmogelijkheden met het oog op de andere werkwijze van de Omgevingswet en het verbeteren van de dienstverlening de informatievoorziening aan initiatiefnemers verder doorontwikkeld.

Algemene informatie over bouwen, verbouwen en bestemmingsplannen is voor initiatiefnemers beschikbaar op internet. Bij de Balie bouwen (Omgevingsloket Aalsmeer) verwijst men zoveel als mogelijk naar deze informatie en wordt uitgelegd waar deze gevonden kan worden. Wil men echter verder/meer concreet geïnformeerd worden over de regels van het bestemmingsplan en/of het gemeentelijk beleid, dan is een principeverzoek de voor de hand liggende weg.

Via de interne Regietafel zijn de principeverzoeken zoveel mogelijk integraal beoordeeld en was het streven om binnen een week (of sneller als het om eenvoudige vragen gaat) een antwoord te kunnen geven. Dit streven kan niet in alle gevallen worden gehaald echter uit reacties blijkt dat de tevredenheid van de aanvragers over het algemeen ruim voldoende tot goed is.

Er zijn in eerste instantie 3 typen principeverzoeken benoemd:

- in verband met het verkrijgen van een indicatie of een voorgenomen project in het kader van de Wabo vergunbaar is;
- in verband met het verkrijgen van een indicatie of aan een voorgenomen project met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo meegewerkt kan worden door af te wijken van het bestemmingsplan of de beheersverordening (buitenplanse afwijking);
- in verband met het verkrijgen van een indicatie of voor een voorgenomen project een ontwikkelkader kan worden opgesteld door middel van het vaststellen van een QuickScan.

In de dagelijkse praktijk blijkt dat de weg van het principeverzoek steeds breder wordt gevonden en ontwikkelt dit 'loket' zich meer als een intake punt (frontoffice) voor het fysieke domein om een snelle, samenhangende beoordeling van vragen te organiseren. Deze ontwikkeling vraagt om een verdere professionalisering van deze vorm van dienstverlening. Met de invoering van de Omgevingswet zal het principeverzoek als omgevingsoverleg op een andere manier vorm krijgen.

2.6. Beleid, bestuur en overige taken

In onderstaande tabel is de inzet op jaarlijks terugkerende en bijzondere werkzaamheden voor vergunningen opgenomen.

TAAK in uren	Begroot	Werkelijk
Coördinatie incl. het bijwonen van staven	80	-
Beleid - lokale regelgeving – Interbestuurlijk toezicht	50	-
Vorbereiden, invoering ICT-applicatie	457	-
CBS RAPPORTAGE	32	-
Interne (kwaliteit)controle	98	-
Adviesvragen bestemmingsplan horeca-exploitatie	20	-
Totaal (inzet/uren)	737	Niet bekend

Met name bij de invoering en uitrol van RxMission is er veel extra inzet gevraagd in 2022. Dat komt doordat de overgang van Squit XO naar RxMission niet volledig geautomatiseerd gedaan kan worden maar dat daarbij veel handmatige handelingen moeten worden verricht. Daarnaast moeten de onderliggende processen opnieuw beschreven worden, moeten brieven en formulieren aangepast worden en zal er getest en opgeleid moeten worden. Dat ging ten koste van de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma VTH 2022. Voor 2023 wordt verwacht dat deze extra inzet ook geleverd moet gaan worden. Hiervoor zijn er de middelen niet afdoende.

2.7. Aantal vergunningen

In onderstaande tabel is het totaal aantal aanvragen Omgevingsvergunning opgenomen (excl. Parkeerontheffingen) welke zijn binnengekomen in 2022.

Gemeente (aantal)	Werkelijk 2021	Index	Prognose 2022	Werkelijk 2022
Aalsmeer	495	0	495	554

Aanvragen Omgevingsvergunningen gaan vaak over meerdere activiteiten. Onderstaand een indicatie van verschillende onderdelen en het aantal keren dat die activiteiten in 2022 zijn aangevraagd.

ALGEMENE TAKEN Aantal	Begroot	Werkelijk
Afwijken BP totaal	121	153
Beschermde plant- en diersoorten	1	2
Bouwen < € 500.000	270	274
Bouwen vanaf € 500.000	24*	28**
Brandveilig gebruik omgevingsvergunning	9	3
Kappen	8	11
Monument (gemeente)	1	2

Monument (Rijk)	1	0
Ontheffing BP provincie/AMvB	2	0
Overig o.a. Huisvestingsvergunning	39	3
Reclame	2	6
Roerende zaak	8	33
Uitrit	22	39
Verklaring Van Geen Bedenkingen	1	0
Ligplaats		11
Vooroverleg	75	123
Werk of werkzaamheden uitvoeren	1	33
QuickScan RO	Nb***	0
Melding ingebruikname openbare grond	Nb	1***
Bodemenergie		1
Totaal	653	723

* begroot o.b.v. projectenprognose november 2021

** werkelijk o.b.v. ontvangen aanvragen (er zijn 28 projectaanvragen in 2022 afgerond)(op 1-1-2023 staan nog 18 zaken open)

*** Meldingen ingebruikname openbare grond wordt alleen administratief afgehandeld door Team Toezicht en handhaving Wabo

Het aantal aanvragen voor 2022 is ten opzichte van 2021 met ongeveer 12% gestegen. De aanvragen lijken ook complexer (meer producten per aanvraag) geweest dan eerder in 2021. De verwachtingen voor 2022 waren onzeker omdat vooralsnog de Ow en de Wkb per 1 januari 2023 niet is ingaan en waardoor de aantallen en type aanvragen significant zullen wijzigen. In het Uitvoeringsprogramma van 2023 wordt hier diepgaander op in gegaan.

2.8. Bezwaar- en (hoger)beroep

2.8.1. Inhoudelijk

Op basis van voorgaande jaren was de verwachting dat we bij de afhandeling van vergunningen de onderstaande inzet bij inhoudelijke bezwaar en beroepszaken nodig zouden hebben. De bezwaren worden bij het college ingediend. De daadwerkelijke inzet voor 2022 ligt rond hetgeen begroot is.

Gemeente	Bezwaar	Werkelijk	(Hoger-) Beroep	Werkelijk	Uur (inzet)	Werkelijk (uur)
Aalsmeer	42	82	12	Niet bekend	270	Niet bekend

Van de 82 in 2022 binnengekomen bezwaren, zijn er:

- 15 (Deels) gegrond
- 15 Ingetrokken
- 19 Niet-ontvankelijk
- 10 Ongegrond
- 16 Openstaand tot op heden

De daadwerkelijke inzet voor 2022 is echter veel hoger geweest dan begroot (net als in 2021). Net als vorig jaar is de verwachte toestroom aan bezwaren veel te laag ingeschat hetgeen we nog niet hebben aangepast in het uitvoeringsprogramma 2023-2024. We blijven de aantallen voor 2023 monitoren.

4.8.2. Leges

Daarnaast zijn er in 2022 ook Bezwaar en beroepzaken ontvangen die de leges betreffen. De voornaamste reden voor het indienen van bezwaar is de hoogte van de opgelegde leges. De bezwaren worden ingediend bij de heffingsambtenaar.

Gemeente	Bezwaar Werkelijk	Beroep Werkelijk
Aalsmeer	7	1

In 2022 zijn er 7 bezwaarschriften afgedaan, waarvan er 1 gegrond en 5 ongegrond werden beoordeeld en 1 uit coulance is aangepast. Dit resulteerde in een totale creditering van € 422,93 in 2022 van de opgelegde leges. Het beroep welke in 2018 is ontvangen, is in 2022 afgehandeld en ongegrond verklaard.

Gezien het geringe aantal legesbezwaren, de redenen van gegrond verklaren en het totale creditbedrag, zijn er thans geen redenen om versnelde aanpassingen uit te voeren aan onze legesverordening.

2.9 Kwaliteitscriteria Vergunningen Aalsmeer

De gemeenteraad van Aalsmeer heeft op 22 september 2016 een Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht vastgesteld. Met deze verordening regelt de gemeenteraad de kwaliteit van de door en in opdracht van het college van burgemeester en wethouders uitgevoerde vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van het omgevingsrecht. In deze paragraaf komt het onderdeel Vergunningen aan de orde.

De verordening stelt dat op de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten door of in opdracht van burgemeester en wethouders de Kwaliteitscriteria 2.2 van toepassing zijn. Over de naleving van de kwaliteitscriteria doen burgemeester en wethouders jaarlijks een mededeling aan de gemeenteraad. En voor zover de kwaliteitscriteria niet zijn of niet konden worden nageleefd, doen burgemeester en wethouders daarvan gemotiveerd opgave.

Momenteel voldoen wij, voor het deel van vergunningverlening, niet op alle onderdelen van de kwaliteitscriteria, voor wat betreft opleidingen en de kritieke massa (de robuustheid). Hier zijn we ons terdege van bewust. Voor het komende jaar staat het verbeteren van de kwaliteit van het vergunningproces en de robuustheid van de eigen organisatie geagendeerd in samenhang met de transitie naar de Omgevingswet.

2.10 Borging uitvoering Vergunningverlening omgevingsrecht

2.10.1. Personeelsformatie en financiële middelen

Het team Omgevingsplan en Omgevingsvergunningen van de afdeling Stedelijke Ontwikkeling voert de taken van vergunningverlening op het gebied van het omgevingsrecht uit. De formatie bedraagt 25,15 fte voor de gemeenten Aalsmeer en Amstelveen samen. Het aantal formatieplaatsen van het team omvat, naast de formatie voor vergunningverlening (Wabo) parkeerontheffingen, ligplaatsen ook de formatie voor uitvoering de Huisvestingsverordening, Ruimtelijke ordening (6 fte) en juridische advisering voor bezwaarzaken, legesbezwaren, planschadeclaims, verzoeken o.b.v. de Wet open overheid (Woo) en overige (juridische) kwaliteitsbewaking (3 fte).

De productieve uren bedragen voor het Uitvoeringsprogramma VTH 1374 uur per voltijd medewerker. Niet alle medewerkers voeren (volledig) werkzaamheden uit op het programma.

Naast de vaste formatie worden de grote projecten (bouwsom hoger dan €500.000,-) "apart" gefinancierd. Daarvoor wordt extra ingehuurd. In de afdelingsplannen Stedelijke Ontwikkeling 2023 en 2024 is de personele organisatie en financiële middelen opgenomen.

Voor 2023 maken we de benodigde en beschikbare middelen beter inzichtelijk, wel met de aantekening dat de exacte invulling mede afhankelijk blijft van de invoerdatum van de OW en Wkb.

3. Toezicht en Handhaving omgevingsrecht

3.1. Inleiding

Toezicht en handhaving in het omgevingsrecht is aan ontwikkeling onderhevig. Nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen hebben in 2022 hun schaduw al vooruitgeworpen. De rijksoverheid heeft veel beleidsontwikkelingen in het verschiep zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Deze wetswijzigingen zouden al lang geleden ingevoerd moeten zijn. In 2022 zou het echt gaan gebeuren, maar niets is minder waar gebleken. De wet is opnieuw uitgesteld, nu naar 1 januari 2024.

De grootste zorg over deze ontwikkelingen blijft dat er bij de rijksoverheid onvoldoende oog is voor de financiële gevolgen voor gemeenten van het nieuwe beleid op het gewenste niveau en de noodzakelijke uitvoering hiervan. Discussies tussen gemeenten (VNG) en het Rijk hebben nog niet tot het gewenste resultaat geleid.

In zijn algemeenheid is de balans tussen beleid en uitvoering al jaren een grote zorg. Dat heeft lang niet alleen meer met financiën te maken, maar steeds meer met de beschikbaarheid van goed gekwalificeerd personeel. Helaas is sprake van een zeer overspannen arbeidsmarkt met veel inhuur en waar de vraag het aanbod vele male overstijgt met alle gevolgen van dien. Dit signaleerden wij al eerder. In 2022 is de krapte alleen maar toegenomen. We hebben het onderwerp onder de aandacht gebracht bij de Verenging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.

Toezicht en handhaving in het omgevingsrecht betekent dus nog altijd en steeds vaker keuzes maken. Deze keuzes zijn, na een risico- en gebiedsanalyse, vastgelegd in het VTH-beleidsplan 2020-2024. In dat plan zijn de prioriteiten opgenomen op basis waarvan een Uitvoeringsprogramma VTH 2022 (hierna: UP VTH 2022) is opgesteld. Ook is daarin een prioritering opgenomen voor het geval dat er door een toenemend werkaanbod of calamiteiten andere (bestuurlijke) keuzes gemaakt moeten worden. Op die manier blijft een programmatische aanpak gewaarborgd. Echter staat deze aanpak steeds verder onder druk door toenemende nieuwe uitvoeringsregelgeving en (bestuurlijke) ambities.

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de resultaten en de inspanningen op het gebied van toezicht en handhaving in het omgevingsrecht. Daarbij wordt het UP VTH 2022 gevolgd.

3.2. Terugblik

3.2.1. Algemeen beeld

Burgers en ondernemers worden doorgaans goed geholpen, maar er zijn redenen om ons ernstig zorgen te maken over de toekomstbestendigheid van de publieke dienstverlening. Er wordt veel inzet gepleegd om de dienstverlening te verbeteren. Er is echter een hoge mate van complexiteit georganiseerd in wet- en regelgeving, processen, beleid en IT-systemen. Dit beperkt de mogelijkheden om snel politiek gewenste wijzigingen door te voeren en maakt het voor burgers en ondernemers moeilijk om door de bomen het bos te zien. Er is daarom een gezamenlijke opgave voor politiek, beleid en uitvoering om de complexiteit te reduceren en de publieke dienstverlening toekomstbestendig te maken. Daarmee kunnen we het vertrouwen in de overheid herstellen.

In de huidige situatie is er veel complexe wet- en regelgeving die niet begrepen wordt door burgers, ondernemers en uitvoerders. Er wordt veel nieuw beleid met hoge ambities vastgesteld, maar met geen of beperkte middelen voor de uitvoering, waardoor de dienstverlening onder druk staat. Veel IT-systemen zijn verouderd, gegevensuitwisseling is onvoldoende en er is spanning tussen standaardisatie en maatwerk. Er is ook schaarste bij verschillende functies. Constructeurs, toezichthouders en juristen zijn beperkt beschikbaar en de wervingsinspanning is groot en moeilijk.

Beleed sluit onvoldoende aan op de uitvoering en samenleving, waardoor het politieke en maatschappelijke debat media gedreven is en gericht op incidenten. Er is een structurele krapte op de arbeidsmarkt, waardoor talentmanagement tekortschiet. Digitalisering is niet de oplossing zonder vereenvoudiging van primaire processen en wet- en regelgeving. We staan voor grote uitdagingen in de fysieke leefomgeving. De invoering van de Omgevingswet is, gelet op het

voorgaande, een hele grote opgave met grote uitdagingen. Het risico bestaat dat het niveau van dienstverlening in ieder geval de eerste jaren niet op het huidige niveau kan worden voortgezet.

3.2.2. Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Het jaar 2022 stond volledig in het teken van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de implementatie van een nieuw zaakstelsel Rx.Mission. Uiteindelijk is besloten de nieuwe wetgeving nog niet in voeren. Naast de complexe wetgevingstrajecten en het onvoldoende kunnen oefenen met de systematiek van kwaliteitsborging, zijn vooral de problemen en daardoor het onvoldoende kunnen oefenen met het Digitale Stelsel Omgevingswet reden voor uitstel. Ook komen er steeds meer en luidere geluiden dat de Omgevingswet niet de oplossing is voor de grote opgaven waar we voor staan zoals de woningbouwopgave, de problematiek rondom stikstof en de energietransitie.

In het ontwerp-Koninklijk Besluit dat minister De Jonge heeft aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer is 1 januari 2024 als de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet opgenomen. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zal gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treden. De Eerste Kamer heeft op 14 maart 2023 ingestemd om de wet per 1 januari 2024 in werking te laten treden.

De Omgevingswet en de Wkb delen meer dan alleen de beoogde datum van inwerkingtreding. De raakvlakken tussen beide wetten zijn groot. Niet alleen zal de bouwopgave een prominente plaats gaan krijgen binnen de Omgevingswet, ook dienen de gemeentelijke werkprocessen en de informatievoorziening in het DSO op orde te zijn voor de Wkb.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben ook hun gevolg gehad op de ontwikkeling, inrichting en invoering van het VTH-zaakstelsel Rx.Mission. De invoering daarvan is ook uitgesteld. Hierdoor moeten we langer werken met Squit XO wat door de leverancier niet langer meer wordt ondersteund.

3.2.3. Afronding project Inhaalslag en deregulering

In 2022 is de Inhaalslag handhavingzaken afgerond. Binnen dat project is tijdelijk geld beschikbaar gesteld om achterstanden in te lopen en verruiming door te voeren om regels te vereenvoudigen of af te schaffen.

In dit hoofdstuk is verslag gedaan van de resultaten van de inhaalslag en maken we de balans op.

3.2.4. Eigen verantwoordelijkheid

In de afgelopen decennia is vanuit de (rijks)overheid (waaronder onze eigen gemeente) veel ingezet op de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van burgers. Het is echter onze ervaring dat, zeker op het gebied van het omgevingsrecht, mensen terughoudend zijn om zelf problemen op te lossen en liever hebben dat de gemeente het conflict oplost door handhavend op te treden.

Dit is een ongewenste situatie, omdat het de neiging heeft om de verantwoordelijkheid van de individuele burgers te verminderen en als gevolg heeft om de gemeente te verplichten om al het werk te doen. Dat gaat in het vakgebied ten koste van zaken die een hoge prioriteit hebben en waarbij de maatschappelijke bijdrage het hoogst is, zoals bij brandveiligheid en constructieve veiligheid of het voorkomen van hinder of gevaarlijke situatie voor meerdere (groepen) personen.

Wij hebben (in beperkte mate) middelen en de autoriteit om problemen op te lossen, maar het is belangrijk dat het college de verantwoordelijkheid van de burgers niet overneemt. Als het college de verantwoordelijkheid van de burgers overneemt, zal het de burgers ontmoedigen om zelf problemen op te lossen. Dit zal leiden tot een afname van de verantwoordelijkheid van de burgers, wat op zijn beurt zal leiden tot een afname van de betrokkenheid van de burgers bij de lokale gemeenschap.

De komende periode moeten we gericht op zoek gaan naar oplossingen, ideeën en nieuwe methoden om een goede balans te vinden tussen de eigen verantwoordelijkheid van burgers, actief burgerschap en onze rol daarin als bevoegd gezag.

3.3. Interbestuurlijk toezicht

Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Holland hebben naar aanleiding van de beoordelingen over de voorgaande jaren onze gemeente onder het versoberd toezicht geplaatst. Voor 2022 hield dit in

dat zij de door ons aangeleverde informatie hebben beoordeeld op volledigheid en actualiteit. Inhoudelijk hebben zij enkel getoetst aan de criteria rondom het stellen van doelen en het inzichtelijk maken van benodigde en beschikbare middelen.

Hierbij is vastgesteld dat niet alle aanwezige informatie aan de voorwaarden voldoet. In de brief van 10 november 2022 heeft zij dit aan het college meegedeeld. Aandachtspunten zijn:

1. Er is geen beleidsevaluatie van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied aangeleverd.
2. Het uitvoeringsprogramma van zowel uw gemeente als de omgevingsdienst is pas vastgesteld, nadat de looptijd was begonnen. Volgend jaar verwachten zij dat de uitvoeringsprogramma's zijn vastgesteld, voordat ze in werking treden.

Wij vragen de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied om een beleidsevaluatie op te stellen. Het is niet mogelijk (uitstel op uitstel en onzekerheden) om met de huidige ontwikkelingen zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen eerder een programma vast te stellen. Dat is ook niet nodig. Het Uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld met een looptijd van twee jaar. Waarbij jaarlijks geëvalueerd wordt bij de Jaarrapportage. Gelet op het structurele tekort voor toezicht en handhaving (het is altijd keuzes maken) en het gegeven dat bij het Uitvoeringsprogramma altijd de resultaten van het voorgaande jaar worden meegenomen leidt vaststelling of bijsturing in het eerste kwartaal van het lopende jaar niet tot problemen. Daarnaast sluiten we aan op de financiële cyclus en kunnen beleidswijzingen worden meegenomen bij de Kadernota.

Naast de aanwezigheid van de juiste documenten, hebben zij in 2022 extra aandacht besteed aan de wettelijke bepalingen over het inzichtelijk maken van de meetbare doelen, de activiteiten die het college daarvoor gaat inzetten en de benodigde en beschikbare financiële en personele middelen, voor zowel het beleid als het uitvoeringsprogramma. Ten aanzien daarvan is GS van mening dat deze onvoldoende inzicht bieden:

1. Maak de doelen meetbaar en koppel deze met de activiteiten in het beleidsplan en werk de gekozen activiteiten uit in het uitvoeringsprogramma.
2. Maak de benodigde personele en financiële middelen voor het realiseren van de doelen en het uitvoeren van de activiteiten inzichtelijk in het beleid, evenals de wijze van berekenen van deze middelen.
3. In het uitvoeringsprogramma dienen de beschikbare financiële middelen inzichtelijk te worden gemaakt.

Het college deelt het oordeel van GS niet. Het college is van mening dat de doelen, activiteiten, prioriteiten, personele en financiële middelen voor de VTH-taken voldoende inzichtelijk zijn. Ook de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de gemaakte keuzes, de financiële en personele tekorten. Echter extra financiën zijn niet altijd de oplossing. Het verkrijgen (in dienst dan wel via inhuur) van kwalitatief goed opgeleid personeel is een nog veel grotere uitdaging. Er ligt daar een taak groter dan voor gemeenten individueel. De VNG, IPO, provincies en koepelorganisaties van onder andere het MBO en de Vereniging Bouw en woningtoezicht zullen daar een voortrekkersrol in moeten nemen om zo, ook op de lange termijn, de uitvoering van de VTH-taken te kunnen waarborgen.

3.4. Toezicht en handhaving

3.4.1. Algemene taken

In onderstaande tabel is de uitvoering van de algemene taken op het gebied van toezicht en handhaving opgenomen. Niet op alle onderdelen wordt specifiek tijd geschreven. Wat opvalt is dat de werkzaamheden moeilijk te begroten zijn. Veel taken zijn vraag gestuurd.

OPGAVE	Uren inzet 2022
VTH-beleidsplan 2020-2024	26
Jaarrapportage VTH 2021	54
Uitvoeringsprogramma VTH 2022	60
Advisering bestemmingsplannen (handhaafbaarheidstoets)	176

Website – (handhaving)communicatie	4
Beleids- en productontwikkeling Omgevingswet/ Wkb	55
Advisering overig beleid - gemeentelijke regels (handhaafbaarheidstoets)	53
Squit XO - Rx.Mission (VTH-zaaksysteem)	428

De invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de daarbij behorende nieuwe VTH-software vraagt veel inzet. De inrichting van het VTH-systeem is compleet anders dan de huidige applicatie. Dat betekent dat alle processen, brieven en inrichting opnieuw gedaan moeten worden. De Wkb is volledig nieuw met nieuwe processen, brieven en inrichting van het zaaksysteem.

3.4.2. Meldingen

In het UP VTH 2022 hebben we een inschatting gemaakt van het aantal meldingen dat we op jaarbasis verwachten. In onderstaande tabel is het aantal afgehandelde meldingen weergegeven.

AFHANDELING MELDINGEN	Prognose	2022	%
Milieu (Activiteitenbesluit)	26	32	123%
Brandveilig gebruik	14	15	107%
Lozing afvalwater buiten inrichting	18¹	10	111%
Bodemenergiesystemen		10	

Over het algemeen worden de verschillende meldingen vrij laat, achteraf of vlak voor de startdatum ingediend. De wettelijke gestelde termijn van vier weken van tevoren wordt vaak niet aangehouden.

Het afhandelen van meldingen neemt vaak meer tijd in beslag dan gedacht. Voor de meldingen lozingen afvalwater buiten inrichtingen en de meldingen gesloten bodemenergiesystemen zijn we vaak afhankelijk van advies van andere teams.

Bij zowel gebruiksmeldingen als de meldingen activiteitenbesluit zijn de aanvragen vaak niet compleet en wordt er om aanvullingen gevraagd. Bij de meldingen activiteitenbesluit vullen veel melders de vragenboom niet in, waardoor het veel uitzoekwerk is of de melding ontvankelijk is of niet. Vaak wordt een melding activiteitenbesluit ook al ingediend, terwijl veel informatie nog niet bekend is omdat bijvoorbeeld het pand nog gebouwd moet worden.

Bij de gebruiksmeldingen weet de aanvrager vaak niet goed wat er ingediend moet worden en kan er verwarring ontstaan over de vluchtrouteaanduidingen en het aangeven van de vluchtroutes.

Daarnaast is de looptijd van een gebruiksmelding erg lang, vanwege de controle die nog gelopen moet worden of omdat een gebruiksmelding al ruim van tevoren is ingediend maar de werkzaamheden nog niet klaar zijn.

3.4.3. Toezicht vergunningen en meldingen

In het UP VTH 2022 hebben we een inschatting gemaakt van het aantal toezichtzaken dat we op jaarbasis verwachten te ontvangen (prognose). In onderstaande tabel is per kwartaal het aantal afgesloten toezichtdossiers weergegeven.

(VERGUNNINGEN) TOEZICHT	Prognose	2022	%
Toezicht bouwen (inclusief projecten)	288	151	52%
Toezicht Wabo-overig	36	112	311%

¹ Inclusief bodemenergiesystemen

Brandveiligheid oplevering vergunning/ melding	13	17	131%
Intrekking omgevingsvergunning	13	13	100%

Aan constructieve toetsing buiten de projecten om is 850 uur besteed. Aan de constructieve toetsing van evenementen is 13 uur besteed. De totale inzet op constructieve toetsing is groter dan de beschikbare formatie. Daarom is het toetsingsprotocol aangepast. In paragraaf 3.8.2 en 3.8.3 wordt daar nader op ingegaan en een korte doorkijk gegeven naar de toekomst..

Van rechtswege verleende vergunningen

In 2022 zijn er 10 omgevingsvergunningen van rechtswege verleend. In 2021 waren dat er ook 10. Van rechtswege verleende vergunningen zijn zeer onwenselijke en brengen bestuurlijk en maatschappelijke risico's met zich mee. Het verminderen van het aantal van rechtswege verleende vergunningen moet in 2023 een aandachtspunt blijven. Onder de Omgevingswet komt de van rechtswege verleende vergunning te vervallen.

Van rechtswege verleende vergunning vragen vooral extra inzet als het gaat om constructieve en brandveiligheidsaspecten. Verder mag niet direct begonnen worden met de bouw. De bezwaarfase moet worden afgewacht en als er bezwaar is gemaakt moet op die beslissing gewacht worden. Veelal zijn nog niet alle benodigde gegevens aangeleverd en heeft er dus geen beoordeling vooraf plaatsgevonden.

Intrekken van omgevingsvergunningen

Sinds corona zien we twee tendensen of een vergunninghouder vraagt zelf om een intrekking of er wordt om uitstel gevraagd. Beiden hebben te maken met de hoge prijzen en het moeilijk kunnen vinden van een goede (betaalbare) aannemer. De afweging tussen het aanhouden van een intrekking en het daadwerkelijk intrekken van een omgevingsvergunning is soms lastig omdat de bewijslast hierdoor ook niet heel duidelijk is door niet heldere afspraken met de aannemers. Als de werkzaamheden wel al zijn begonnen, nadat er een voornemen is verzonden, dan duren de werkzaamheden vaak erg lang vanwege lange (late) leveringen. Hierdoor is het verloop van de zaak erg lang en moet je het in de gaten blijven houden.

3.4.4. Periodiek toezicht

In het UP VTH 2022 hebben we opgenomen welke bedrijven we periodiek controleren op het gebied van brandveiligheid. Dat is gedaan op basis van een risicoanalyse. In onderstaande tabel worden de resultaten inzichtelijk gemaakt. Het aantal geeft het aantal gecontroleerde inrichtingen weer. Als daarbij overtredingen zijn geconstateerd dan staat dat in de paragraaf "Handhaving".

PERIODIEK TOEZICHT	Prognose	2022	%
Brandveilig gebruik	50	53	106%
Niet openbare bluswatervoorzieningen	8	8	100%

In 2022 hebben we een analyse gemaakt van de resultaten van het periodiek toezicht over 2021. In 75% van de inspecties gaat er een hoerabrief/ brief eigen verantwoordelijkheid uit. 81% van de zaken wordt in het kalenderjaar afgerond. De gemiddelde doorlooptijd van een zaak met overtredingen is 41 weken en zonder overtredingen is dat 14 weken. Bij de afgehandelde overtredingen wordt in 92% van de gevallen de overtreding beëindigd na een waarschuwing en in 8% van de gevallen na een voornemen last onder dwangsom. Deze analyse maken we in 2023 ook over het jaar 2022. De resultaten zijn aanleiding om het periodiek toezicht aan te passen. De aanpassingen zijn opgenomen in paragraaf 3.8.

Er wordt geen periodiek milieutoezicht meer uitgevoerd. Daarvoor is geen capaciteit en kennis beschikbaar.

3.4.5. Handhaving

In het UP VTH 2022 hebben we een inschatting gemaakt van het aantal handhaafzaken dat we op jaarbasis verwachten af te handelen op basis van de beschikbare capaciteit. Bij de afgehandelde handhavingdossiers gaat het om het totaal aantal afgehandelde hoofd zaken waarin er sprake is van een "handhavingdeelzaak" (alle zaakresultaten).

Verder is in onderstaande tabel per kwartaal het aantal afgehandelde verzoeken om handhaving weergegeven.

HANDHAVING	Prognose	2022	%
Afgehandelde handhavingsdossiers (juridisch)	63	112	178%
Afgehandelde verzoeken om handhaving (juridisch)	11	14	127%

Het aantal afgeronde handhaafzaken ligt significant hoger dan de prognose. Dat komt door de afgeronde dossiers in de inhaalslag, door toepassing van de vastgestelde verruimingsvoorstellen met name van invloed op de afhandeling van overtredingen bij het afwijken van omgevingsvergunningen en de afgeronde handhaaftrajecten bij het periodiek toezicht brandveilig gebruik.

De werkzaamheden bij handhaving richten zich voornamelijk op het beëindigen/herstellen van overtredingen op het gebied van de prioriteiten constructieve en brandveiligheid. Vaak volgen juridische handhaafwerkzaamheden ook uit verzoeken om handhaving volgend uit burenrudies of ervaren overlast.

Een greep uit de resultaten:

- Strijdig gebruik woning (verhuur airbnb) beëindigd, na vele klachten en handhavingsverzoeken uit de buurt.
- Jarenlange handhavingszaak over verschillenden vormen van strijdig gebruik o.a. schipholparkeren afgrond. Definitief afgerond wegens verkoop en herontwikkeling van het perceel. (Ecuadorlaan 21).
- Vanwege nieuw en duidelijk beleid is mantelzorg in 1 bijgebouw mogelijk gemaakt (beleid oude bouwwerken + mantelzorgbeleid).
- Brandveiligheid bij 1 hotel en 1 wijkgebouw op orde gebracht.
- Brandveiligheid bij 4 zorgcentra op orde gebracht.
- Brandveiligheid bij 3 scholen en 1 kinderopvangvoorzieningen op orde gebracht.

Eigen verantwoordelijkheid bij lage prioriteit

Per 1 januari 2022 is een nieuwe strategie ingevoerd voor het afdoen van overtredingen bij omgevingsvergunningen waarbij afwijkend gebouwd is. Het gaat dan om afwijkingen die een lage prioriteit hebben. Daarbij wijzen we op de eigen verantwoordelijkheid om de situatie te legaliseren c.q. overtreding ongedaan te maken. Ook informeren wij de overtreder over de mogelijke gevolgen, de aansprakelijkheid en de gevolgen voor de verzekering.

Er zijn 8 overtredingen afgedaan op deze manier.

Verzoeken om handhaving

Verzoeken om handhaving kosten veel tijd, vooral bij burenrudies. Deze situaties leiden tot een gevoel van onrechtvaardigheid en frustratie voor zowel de betrokken partijen als voor het college. Bij veel verzoeken om handhaving is het formeel behandelen daarvan niet de juiste oplossing voor de ontstane situatie.

Het college kan als instantie (bevoegd gezag) die moet beslissen op een verzoek om handhaving de betrokken partijen vanuit die rol niet helpen om hun verschillende standpunten te begrijpen en te respecteren. Om die reden zal vanaf 2023 nog meer gestuurd worden op het voorleggen van de zaak bij Beter Buren en een beleid voeren om deze verzoeken om handhaving niet te behandelen omdat dat niet bijdraagt aan een structurele oplossing van het (onderliggende) probleem.

3.4.6. Welstand

Artikel 12c van de Woningwet bepaalt dat het college jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag voorlegt waarin wordt uiteengezet in welke gevallen, waarin sprake is van ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand, het college is overgegaan tot oplegging van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom. In 2022 is in Aalsmeer niet handhavend opgetreden vanwege een welstandsexces.

3.4.7. Klachten en meldingen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de per kwartaal afgehandelde klachten en meldingen op het gebied van het omgevingsrecht. Het gaat bijvoorbeeld over geluidsoverlast, illegale bouw of illegaal gebruik.

KLACHT/ MELDING	Prognose	2022	%
Klachten en meldingen	150	106	70%

Het beeld is dat, nu de coronacrisis voorbij is, de ervaren overlast minder is geworden. Mensen zijn niet meer verplicht thuis en het lijkt erop dat de tolerantie is toegenomen. Ook is door enkele administratieve maatregelen het meldingen proces verbeterd, waardoor de melding eerder bij het juiste team terecht komt. Dat leidt tot een afname van het aantal meldingen voor het team Toezicht en Handhaving Wabo (per 1 januari 2023 Team Omgevingstoezicht en Handhaving). Dat betekent echter niet dat we geen meldingen meer krijgen die niet voor ons team zijn. Het blijft administratief veel werk om deze in het zaakstelsel op het juiste team te zetten. Deze worden echter niet meer binnen Squit XO geregistreerd.

3.4.8. Werkvoorraad

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de bestaande werkvoorraad.

WERKVOORRAAD (aantal hoofdzaken)	Eind 2021	Eind 2022	Aantal
Omgevingsvergunning toezicht realisatie	350	433	+83
Incidentele controle toezicht en handhaving	301	274	-27
Periodieke controle toezicht en handhaving	19	23	+4
Oplevercontrole meldingen/ontheffingen	9	5	-4
Handhavingsverzoek	11	11	0
Activiteitenbesluit melding	0	2	+2
Gebruiksmelding brandveiligheid	11	6	-5
Sloopmelding	1	1	0
Omgevingsvergunning intrekking	5	6	+1
Milieutoezicht OD NZKG	2	1	-1
Klacht/melding	0	0	0
TOTAAL per einde jaar	709	762	+53

De werkvoorraad is met 7% toegenomen. De toename is volledig toe te schrijven aan de toename van het aantal openstaande omgevingsvergunningen toezicht realisatie. Het grootste deel bestaat uit nog niet gestarte of in uitvoering zijnde bouwwerken/verbouwingen.

3.4.9. Bezwaar en beroep & Wob

De afdeling Juridische Zaken houdt het aantal bezwaar- en beroepszaken bij. In bezwaar vertegenwoordigt de vakafdeling het college/de burgemeester. Bij voorlopige voorzieningen en in (hoger) beroep vertegenwoordigt de afdeling Juridische Zaken het college/de burgemeester. In 2022 hebben we 116 uur aan bezwaar- en beroepszaken en Wob-verzoeken besteed.

3.5. Andere onderwerpen toezicht en handhaving

In het UP VTH 2022 zijn ook andere specifieke onderwerpen opgenomen waarmee is bijgedragen aan de gestelde doelen van de inzet van toezicht en handhaving. In de volgende paragrafen wordt daar kort op ingegaan.

3.5.1. Ondernijning

De bestuurlijk wens is om meer gebieds- en themagericht de handhavingsproblematiek aan te pakken om daarmee gericht de ondermijningsproblematiek te bestrijden. In het UP VTH 2022 is daarvoor juridische en administratieve capaciteit beschikbaar gesteld. Bij de uitvoering in 2022 is vooral gebleken dat er naast deze capaciteit, juist behoefte is aan toezichtcapaciteit met expertise op het gebied van het omgevingsrecht (bouwen en brandveiligheid). Dat wordt meegenomen in toekomstige Uitvoeringsprogramma's.

Er zijn 10 zaken gestart in 2022 naar aanleiding van ondermijningscontroles. Veelal op het gebied van milieu, brandveiligheid en illegale bewoning. Twee overtredingen zijn opgeheven, 8 zaken zijn nog in behandeling. In totaal is er 125 uur ingezet op het programma. Er was in totaal 775 uur beschikbaar. De overige uren zijn gebruikt op de bestaande voorraad en ingekomen zaken met een hoge prioriteit.

3.5.2. Arbeidsmigranten

De gemeente Aalsmeer heeft een 'Programma huisvesting arbeidsmigranten'. In het kader daarvan zijn, tijdens het uitvoeren van de periodieke controles brandveilig gebruik de spelregels opnieuw onder de aandacht gebracht en de registratie van gegevens geactualiseerd en verrijkt.

3.5.3. Inhaalslag en deregulering

Bij de Lentenota 2019 is voorgesteld om de voorgestelde structurele formatie in overeenstemming met het College Uitvoeringsprogramma "Vol vertrouwen vooruit!" (15 januari 2019) om te zetten in een tijdelijk flexibel budget. Onderdeel van deze inhaalslag is het opstellen van verschillende verruimingsvoorstellen. Verder heeft de gemeenteraad de motie Integraal Lintenbeleid van 18 juni 2020 aangenomen. Het college heeft een aantal denkrichtingen opgesteld om wonen achter de Linten van Aalsmeer mogelijk te maken.

Na verschillende sessies met een vertegenwoordiging van alle fracties in Aalsmeer zijn in 2021 bestuurlijk een aantal verruimingen en maatwerkvoorstellen vastgesteld en in het vooruitzicht gesteld. Het gaat om:

- Beleidslijn maatwerkregeling 'handhaving' woonsituaties 2021 (college, 20 juli 2021)
- Beleidslijn oude bouwwerken 2021 (college, 20 juli 2021)
- Beleidsregels mantelzorgwoningen 2021 (college, 20 juli 2021)
- Paraplubestemmingsplan Noodwoningen (Commissie R&E 11 mei 2021 en memo raad 31 augustus 2021, memo 67)
- Paraplubestemmingsplan Persoonsgebonden overgangsrecht (Cie. R&E 11 mei 2021 en memo raad 31 augustus 2021, memo 67)
- Wijziging Beleidsregels planologische afwijkingen gemeente Aalsmeer (college, 29 juni 2021)
- Welstandsnota Aalsmeer 2021 (gemeenteraad, 16 september 2021)

Inmiddels worden alle dossiers uit de inhaalslag behandeld en getoetst aan deze voorstellen. In 2022 zijn alle dossier getoetst.

In het project waren in eerste instantie 128 handavingsdossiers ondergebracht. In 2021 is dat uitgebreid tot 193 zaken. Dat komt onder andere door de onderzoeken die al uitgevoerd zijn ten behoeve van het bestemmingsplan Noodwoningen. Alle bestaande lijsten met noodwoningen zijn opnieuw nagelopen en zo nodig fysiek gecontroleerd. Binnen de inhaalslag zijn 130 dossier volledig afgerond. De overige zaken bevinden zich in verschillende stadia van het onderzoek. Er kunnen in totaal nog 11 zaken worden meegenomen in het bestemmingsplan noodwoningen en het bestemmingsplan persoonsgebonden overgangsrecht. Er zijn nog ongeveer 20 illegale woonsituaties die nader bekeken worden.

De inhaalslag is afgerond. Er zijn geen extra middelen meer. Verruimingen zijn gevonden in bovenstaande beleidswijzigingen. De handavingsopgave is, door het structurele tekort in de vaste formatie, gegroeid van 292 zaken op 1 januari 2018 naar 299 (276 reguliere, 16 brandveiligheid, 7 afwijken omgevingsvergunning) zaken op 1 januari 2023.

Conclusie

Het is met de extra middelen niet gelukt om de opgave in balans te brengen met de beschikbare capaciteit. De aanwas is, door het structurele formatie tekort, groter dan wat kan worden afgedaan.

In deze jaarrapportage zijn daarom (tijdelijke) voorstellen opgenomen om de opgave in balans te brengen met de beschikbare capaciteit. Deze maatregelen zijn, vanwege de invoering van de Omgevingswet en de Wkb tijdelijk van aard. De invoering van deze wetgeving zal het taakveld zodanig veranderen dat na inwerkingtreding de financiële en personele gevolgen in kaart gebracht kunnen worden en op basis daarvan met definitieve voorstellen gekomen kan worden. Ook kunnen eventuele verdergaande verruiming/ deregulering in het omgevingsplan ertoe leiden dat de beschikbare capaciteit beter in balans komt met de formatie door bijvoorbeeld met minder vergunningplichten te gaan werken.

3.5.4. Kinderopvang

Ieder jaar voert de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) een analyse uit over de taken die gemeenten volgens de Wet Kinderopvang hebben. De Inspectie kijkt hiervoor onder andere de Jaarverantwoording Kinderopvang over het voorgaande kalenderjaar. Op 15 december 2022 heeft Inspectie van het Onderwijs een brief verstuurd naar het college. De inspectie heeft de beschikbare informatie over de uitvoering van de wettelijke taken toezicht en handhaving kinderopvang door de gemeente in het jaar 2021 geanalyseerd. Zij zien op grond daarvan op dit moment geen aanleiding om een nader onderzoek uit te voeren. Dit betekent dat onze gemeente de status A behoudt.

3.6. (Uitvoerings)doelstellingen en prestatie-indicatoren

3.6.1. Uitvoeringsdoelstellingen (UP VTH 2022)

In het VTH-beleidsplan 2020-2024 zijn een aantal algemene uitvoeringsdoelstellingen opgenomen. Naast deze uitvoeringsdoelstellingen zijn voor enkele activiteiten in het UP VTH 2022 specifieke uitvoeringsdoelstellingen opgenomen. De resultaten over 2022 zijn opgenomen in de volgende tabel.

	Uitvoeringsdoelstelling	KPI	Acties om doelstellingen te bereiken	Wijze van toetsing	Draagt bij aan beleidsdoelstelling/prioriteit	2022
1	Het uitvoeringsprogramma wordt voor tenminste 95% gerealiseerd zodat bijgedragen wordt aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving	95% van het uitvoeringsprogramma wordt gerealiseerd	Uitvoeren van de taken in dit programma	Monitoren van de voortgang in Squit XO, Rx.Mission en het tijdschrijf systeem WBU. Per kwartaal wordt de voortgang gemonitord.	Werken aan bereikbaarheid & Verduurzaming stimuleren	Aan deze doelstelling is niet voldaan. Dat komt omdat veel taken vraag gestuurd zijn en er op enkele onderdelen minder aanbod was; zoals bij de gestarte bouwprojecten en de lange doorlooptijd daarvan en de afname van het aantal overlastmeldingen. Daar tegenover staat een toename van het aantal afgehandelde handhaafzaken onder meer door het invoeren van nieuw beleid (verruiming). Over de hele breedte is de werkvoorraad met 7% toegenomen.
2	De informatievoorziening op de website is volledig up-to-date	Alle producten en diensten (pagina's) van het team Toezicht- en Handhaving Wabo zijn eind 2022 gescreend op juistheid, volledigheid en leesbaarheid (B1)	Inventarisatie van pagina's, producten en diensten.	Per kwartaal wordt de voortgang gemonitord.	Transparante dienstverlening	Vanwege de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zijn de webteksten nog niet aangepast. De voorbereidingen zijn wel in gang en de uitrol volgt in 2024 bij inwerkingtreding van het nieuwe stelsel.

3.6.2. Algemene prestatie indicatoren

In het VTH-beleidsplan 2020-2024 zijn doelstellingen en prestatie-indicatoren opgenomen om over onder andere de kwaliteit van de uitvoering te kunnen rapporteren.

Doelstelling	Prestatie-indicator	Toelichting 2022	2021	2022
Besluit op verzoek om handhaving is genomen binnen de daarvoor vastgestelde termijn.	90%	In 2022 zijn 14 besluiten genomen op een handhavingsverzoek. Daarvan is er 3 keer binnen de termijn van 8 weken een besluit genomen. In de andere gevallen wordt de termijn verlengd volgens de wettelijke regeling. Vaak bijvoorbeeld tot 6 weken na een beslissing op een aanvraag omgevingsvergunning. De gemiddelde doorlooptijd van een handhavingsverzoek is 24 weken. Deze kpi vervalt omdat het niets zegt over de kwaliteit van de dienstverlening.	47%	21%
Aantal handhaafzaken waarin de overtreding is beëindigd zonder formeel handhavingsbesluit:	75%	Met 89% van de 112 afgesloten handhaafzaken in 2022 waarin de overtreding is beëindigd zonder dat de oplegging van een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang daarvoor nodig was, is deze doelstelling ruimschoots gehaald. In 15 zaken was een bestuurlijke sanctie noodzakelijk.	89%	89%
Maximaal aantal dossiers waarin een dwangsom is betaald vanwege het niet tijdig nemen van een besluit	0	In geen dossier is een dwangsom betaald wegen het niet tijdig beslissen.	0	0

3.7. Kwaliteitscriteria VTH

De gemeenteraad van Aalsmeer heeft op 22 september 2016 een Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht vastgesteld. Met deze verordening regelt de gemeenteraad de kwaliteit van de door en in opdracht van het college van burgemeester en wethouders uitgevoerde vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van het omgevingsrecht. In deze paragraaf komen de onderdelen toezicht en handhaving aan de orde.

De criteria hebben zowel betrekking op de kwaliteit van de organisatie als de kwaliteit van de medewerkers. Verder regelt deze verordening dat het college de kwaliteit van de uitvoering van de handhaving beoordeelt in het licht van:

- de dienstverlening;
- de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten;
- de financiën.

De Provincie Noord-Holland beoordeelt de gemeente op hoofdlijnen ook op deze criteria. De provincie Noord-Holland is van oordeel dat de gemeente de VTH-taken over 2021 overall adequaat uitvoert. Dat heeft zij in haar brief van 22 december 2021 meegedeeld. Wel signaleert zij dat er bij het taakveld milieu sprake is van een maatschappelijk en bestuurlijk risico. Zij geeft de gemeente dringend in overweging hier voldoende aandacht aan te geven, zodat de kwaliteit van de VTH-taken Omgevingsrecht voldoende gewaarborgd blijft.

3.7.1. Beoordeling kwaliteit in het licht van de doelen.

Beoordeling 2022 – Dienstverlening

Met het stellen van doelen en normen toetsen we de kwaliteit van onze dienstverlening. De resultaten daarvan staan in de vorige paragrafen. De gestelde doelen zijn niet allemaal gehaald in 2022. Mede naar aanleiding van ingediende klachten zijn een aantal werkprocessen verbeterd. Met name op het gebied van communicatie en verwachtingenmanagement bij verzoeken om handhaving.

Beoordeling 2022 – Uitvoering van diensten en producten

Binnen het team Toezicht en Handhaving Wabo houden we toezicht op basis van digitale checklists. Hiermee waarborgen we dat die zaken worden gecontroleerd op onderdelen die van belang zijn. Bij de juridische handhaving hanteren we het vierogenprincipe. Daarmee waarborgen we zowel taalkundig als op inhoud de kwaliteit van onze diensten. De resultaten daarvan worden voornamelijk getoetst in bezwaar- en beroepszaken. Verder actualiseren we continu de handboeken (werkafspraken, processen en protocollen) die we gebruiken bij de uitvoering van onze werkzaamheden. Elk jaar evalueren we het beleid en de uitvoering in de Jaarrapportage en zo nodig stellen we dat bij om de uitvoering te verbeteren. Ook dit jaar wordt dat gedaan.

Beoordeling 2022 - Financiën

Het UP VTH 2022 is in overeenstemming met de begroting en de beschikbare formatie opgesteld. Het college signaleert op basis van de cijfers in deze jaarrapportage VTH dat de taken toezicht en handhaving niet binnen de begroting kunnen worden uitgevoerd. Voor het milieutoezicht en de handhaving daarvan zijn bijna geen middelen beschikbaar.

Voor de inhaalslag handhavingzaken was nog incidenteel budget beschikbaar tot en met 2022.

Eventuele geormerkte bijdragen uit het gemeentefonds voor specifieke taken worden daarvoor ook ingezet, de extra gelden voor de energietransitie zijn bijvoorbeeld bij de OD NZKG ingebracht.

3.7.2. Beoordeling kwaliteitscriteria – risico's in de VTH-keten²

Toezicht en handhaving is een onmisbaar onderdeel van ieder beleid. Het is het middel waarmee het beleid gevolgd, bewaakt en gehandhaafd wordt. Toezicht en handhaving is van cruciaal belang voor het waarborgen van het wettelijk kader en het beleid, en voor het waarborgen van de kwaliteit van het werk dat wordt uitgevoerd.

Met de aankomende invoering van de Omgevingswet, zal er een grote verandering plaatsvinden in het vakgebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. De Omgevingswet is een grote stap voorwaarts, waardoor er meer mogelijkheden komen voor toezicht en handhaving. De Omgevingswet biedt echter ook risico's voor toezicht en handhaving. Deze risico's kunnen ontstaan door het ontbreken van een goede positionering van toezicht en handhaving binnen de wet. Er is opnieuw een grote kans dat toezicht en handhaving niet de aandacht krijgt die het zou moeten krijgen. Om deze risico's te voorkomen, is het van belang dat toezicht en handhaving goed wordt gepositioneerd bij de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

Incidentenpolitiek

Veel wets- en beleidswijzigingen zijn te relateren aan zogeheten incidentenpolitiek. Er gaat ergens iets mis, er stort iets in, of er vallen slachtoffers en dan moet de politiek reageren. We maken een nieuwe regel zodat de Regering/ het bestuursorgaan kan zeggen dat het is geregeld. Maar zo éénvoudig is het natuurlijk in de praktijk niet. Het is dan ook van belang dat er structureel en consequent wordt gekeken naar de implementatie van deze 'incidentenregels'. In plaats van dat er alleen een regel wordt opgenomen, moet er ook worden gekeken naar de uitvoering. Wat betekent deze regel in de praktijk? Wie is verantwoordelijk voor de naleving? En hoe wordt de naleving gecontroleerd? Hoe wordt het gefinancierd? Alleen als deze vragen worden beantwoord kan er worden gesproken van een effectieve incidentenpolitiek.

De kansen die de Omgevingswet biedt

Maar wat verandert er door de Omgevingswet in juridische zin aan toezicht en handhaving. Niet zoveel. Hoofdstuk 5 van de Wabo is gekopieerd tot hoofdstuk 18 van de Omgevingswet met daarbij een paar minuscule wijzigingen in uitvoering en rol. Dus in juridische zin hoeven we het niet te hebben van de Omgevingswet, maar waarover dan wel.

Het mooie 'Ja, mits' in de Omgevingswet geeft letterlijk aan dat er een voorkeur geldt voor een regime van algemene regels zonder verdere procedurele verplichtingen zoals meldplicht of vergunningplicht, dus vergunningvrij en meldingsvrij.

² Bij het schrijven van deze paragraaf is gebruik gemaakt van en geïnspireerd op het essay van directeur Vereniging van Bouw- en Woningtoezicht Nederland "[Toezicht en handhaving onder de Omgevingswet: 'Ja mits', u zich aan de regels houdt!](#)" (27 december 2022) aangevuld met de eigen bevindingen over het afgelopen jaar.

We moeten de financiering veel meer gaan regelen op basis van werkelijke kosten. Dus uurtje factuurtje. Wilt u iets in afwijking van onze spelregels, prima, maar dan betaalt u wel de kosten die hier mee gemoeid gaan.

Belangrijk is dan ook om naast een nieuw of geactualiseerd handhavingsbeleid onder de Omgevingswet ook te werken aan het imago van toezicht en handhaving. We hebben nu de kans en die moeten we met beide handen aanpakken. En als het imago beter is, er meer aandacht voor de meerwaarde van toezicht en handhaving.

We moeten ook werken aan het versterken van het publiek-private samenwerkingsverband bij toezicht en handhaving. Dit is een kritische schakel om te komen tot een effectieve en efficiënte (en dus kosteneffectieve) uitvoering van de Omgevingswet. Hierbij is het belangrijk om te investeren in kennis en kunde, maar ook in het onderlinge vertrouwen. Dit kan gedaan worden door bijvoorbeeld samen te werken aan meer samenwerking, goede communicatie en een heldere afstemming van verantwoordelijkheden.

Kortom, de Omgevingswet biedt kansen om ook echt een aantrekkelijke inrichting te maken waar iedereen blij van wordt.

3.8. Wijzigingen VTH-beleidsplan 2020-2024

De jaarrapportage VTH is het moment om te beoordelen en evalueren of bijsturing van het beleid noodzakelijk is. Opgedane ervaringen, actualiteiten of gewijzigde beleidsdoelstellingen vormen de input om het VTH-beleidsplan 2020-2024 op onderdelen te wijzigen.

Het vastgestelde VTH-beleidsplan 2020-2024 wordt op de volgende onderdelen aangepast.

3.8.1. Keuzes uitvoeringsprogramma VTH 2023-2024

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht schrijft voor dat het college jaarlijks een uitvoeringsprogramma maakt waarin zij haar activiteiten, inzet en doelen bekend maakt die betrekking hebben op haar taken voor de fysieke leefomgeving, het omgevingsrecht. Op basis van risicoanalyses in het VTH-beleidsplan 2020-2024 zijn prioriteiten gesteld. Deze prioriteiten zijn, samen met de ambities en wensen uit het Raadsprogramma 2022-2026 'Aan de slag voor Aalsmeer!', vertaald in activiteiten in het Uitvoeringsprogramma VTH 2023-2024.

In de afgelopen 3 jaar zijn extra middelen beschikbaar gesteld om achterstanden in de handhaving in te lopen en mogelijke verruiming in het beleid vorm te geven. Deze inhaalslag is afgerond. Er zijn geen extra middelen meer. Verruiming zijn gevonden in het planologische beleid voor kleine bouwwerken en verbouwingen, het afschaffen van welstandsregels en verschillende maatwerkregelingen.

Het onderwerp ondermijning en daarmee de ondersteuning van het ondermijningsteam van de gemeente Aalsmeer krijgt een prominente plaats in dit programma. Dat betekent dat de inzet op andere taken de komende twee jaar wordt afgeschaald. Afschalen betekent dat we taken niet uitvoeren en alleen acteren bij verzoeken om handhaving of bij meldingen waarbij er sprake is van ernstig gevaar voor de veiligheid of volksgezondheid. In andere gevallen wordt een overtreding of melding alleen geregistreerd. Er volgt dan wraking van de overtreding en een beroep op de eigen verantwoordelijkheid om de overtreding ongedaan te maken. Na twee jaar maken we de balans op en volgen er voorstellen om de handhavingsprioriteiten te wijzigen, voor een projectmatige aanpak te kiezen en/of verdere verruiming van de regels uit te werken.

Bovenstaande betekent dat zonder uitbreiding van de formatie nieuwe maatregelen noodzakelijk zijn. In het Uitvoeringsprogramma 2023-2024 zijn voorstellen opgenomen met de vaststelling van deze Jaarrapportage als wijziging van het VTH-beleidsplan 2020-2024. De wijzigingen gelden voor de komende twee jaar, gelijk aan de looptijd van het VTH-beleidsplan 2020-2024. Na twee jaar maken we de balans op en doen we een vervolgvorstel. Als het goed is, is dan ook het stof ten aanzien van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb neergedaald en kunnen aan het bestuur nieuwe beleidskeuzes worden voorgelegd.

De volgende wijzigingen worden in het VTH-beleidsplan 2020-2024 doorgevoerd.

Toezicht

- We voeren in principe geen toezicht meer uit bij omgevingsvergunningen die Bouwbesluitvrij zijn of onder Gevolgklasse I vallen onder de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Dat betekent dat we ook de ruimtelijke eisen en eisen op het gebied van welstand niet controleren. We doen een beroep op de eigen verantwoordelijkheid en wijzen op de gevolgen van het niet voldoen aan de (voorschriften) van de verleende omgevingsvergunning (verzekering & aansprakelijkheid bij verkoop e.d.).
- Na 26 weken starten we administratief de intrekkingprocedure als geen start melding is ontvangen.
- De controlefrequentie brandveilig gebruik van inrichtingen die jaarlijks worden gecontroleerd stellen we op 1 keer per 2 jaar. Reden is dat een jaarlijkse controle veelal te snel op de voorgaande volgt, zeker als er sprake is van overtredingen. We controleren de inrichtingen alleen fysiek als bij de vorige inspectie een overtreding heeft plaatsgevonden. We voeren voor de overige inrichtingen een administratieve controle in.
- Toezicht op verleende omgevingsvergunningen voor andere activiteiten zoals het kappen van bomen en in- en uitritten voeren we niet uit.
- Bij niet-openbare bluswatervoorzieningen voeren we in 2023 en 2024 alleen een administratieve controle uit.

Handhaving

- De eigen verantwoordelijkheid bij overtredingen brandveilig gebruik wordt uitgebreid. Bij het openhouden van deuren wordt verzocht om de overtreding ter plaatse op te heffen en daarna volgt een eigen verantwoordelijkheidsbrief. Bij een herhaalde constatering slaan we de waarschuwing over en starten we het handhavingstraject.
- Zaken met een lage en gemiddelde prioriteit worden gewraakt, geregistreerd in verband met de jaarlijkse verantwoording en gearchieveerd. Dat doen we ook met zaken met een lage en gemiddelde prioriteit uit de bestaande werkvoorraad voor zover dat binnen de huidige capaciteit kan. Een uitzondering zijn de zaken met een gemiddelde prioriteit waarbij de constructieve veiligheid of brandveiligheid in het geding is.
- Wraken betekent dat we schriftelijk vastleggen dat er sprake is van een overtreding. De overtreder uitdrukkelijk wijzen op de mogelijke gevolgen voor aansprakelijkheid, verzekeringstechnische aspecten en de doelen die met de regel worden beoogd. Daarna sluiten we de zaken. We behouden uitdrukkelijk het voorbehoud om alsnog handhavend op te treden. Dat kan het geval zijn als er sprake is van een verzoek om handhaving, bij calculerend gedrag of bij overtredingen van ongewenste ontwikkelingen zoals bij voorbereidingsbesluiten en/of overtredingen die herontwikkelingsopgaven in de weg staan.
- Verzoeken om handhaving worden strenger aan de poort gecontroleerd op belanghebbendheid en we zoeken binnen de ontwikkelingen (jurisprudentie) de ruimte om af te zien van handhaving bij zaken met een lage prioriteit. Vaak is daarbij sprake van een burencollict wat beter opgelost kan worden door buurtbemiddeling.
- Bij wijze van proef voeren we een nieuwe sanctiestrategie in waarbij we eerst mondeling contact opnemen (bellen) in plaats van een schriftelijke waarschuwingsbrief te sturen. Na dat toelichtende gesprek leggen we de afspraken per e-mail vast. Daarna volgt, indien noodzakelijk, een voornemen en uiteindelijk een last. Door in de voorfase zaken beter mondeling uit te leggen en toe te lichten verwachten we het naleefgedrag te verhogen. We doen dat in eerste instantie bij 15 zaken. Daarna maken we de balans op en komen we met vervolgvorstellen.

3.8.2. Beleidslijn constructieve toetsing evenementen

Bij verschillende evenementen worden constructies geplaatst zoals tenten, podia, licht- en geluidsmasten, kramen en overkappingen. Deze constructies vallen niet onder de bouwregelgeving (het Bouwbesluit 2012 en straks onder de Omgevingswet, het Besluit bouwwerken leefomgeving).

De constructieve veiligheid van bouwwerken bij evenementen is daarom onderdeel van de evenementenvergunning op basis van de Algemene plaatselijke verordening. Daarvoor maken we gebruik van de COBc Richtlijn "Constructieve Toetsingscriteria Evenementenvergunning" (versie november 2018). We volgen altijd de meest actuele versie van deze richtlijn.

Beoordelingsstrategie

Niet elk bouwwerk bij elk evenement hoeft van tevoren beoordeeld te worden of moet ter plaatse gecontroleerd worden. Uitgangspunt is de eigen verantwoordelijkheid van de organisator van het evenement voor de constructieve veiligheid van bouwwerken. We gaan er daarbij vanuit dat bouwwerken bij evenementen worden geplaatst en gebruikt volgens de op die bouwwerken en constructies van toepassing zijnde productspecificaties.

In onderstaande matrix is op basis van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, de risicoscan evenementen Aalsmeer en de COBc Richtlijn "Constructieve Toetsingscriteria Evenementenvergunning" (versie november 2018) een toetsingsniveau vastgesteld voor de constructieve toetsing van bouwwerken.

Evenementencategorie	Toetsniveau
Kleine bouwwerken o.a. bouwsels met een vloeroppervlakte kleiner dan 25 m ² en een hoogte kleiner dan 5 m, podia waarvan de vloerhoogte maximaal ca. 1 meter is, een oppervlakte hebben kleiner dan 75 m ² en waarbij geen overkapping of wanden aanwezig zijn, springkussens, waterbakken, marktkraampjes en vergelijkbare constructies. Kermisattracties (NVWA)	0
Tenten groter dan 25m ² tot maximaal 150 personen	1
Constructies groter dan 25m ² of hoger dan 5 meter	3
Tenten voor meer dan 150 personen (met tentboeken) worden gecontroleerd met aandacht voor de verankering en ballast.	2
Tenten voor meer dan 150 personen (zonder tentboeken) worden gecontroleerd met aandacht voor de verankering en ballast.	3

De toets niveaus

Niveau	Diepgang	Uitwerking
0	Geen toetsing	Niet beoordelen of aan een voorschrift wordt voldaan
1	Uitgangspuntentoets	Bevatten de stukken voldoende informatie over de uitgangspunten?
2	Visueel toetsen	Kloppen de uitgangspunten en lijken de uitkomsten redelijk?
3	Representatief toetsen	Controle van de maatgevende onderdelen
4	Volledig toetsen	Van ieder te toetsen aspect wordt nagegaan of de uitgangspunten juist zijn en worden de uitkomsten gecontroleerd/nagerekend. Ter plaatse wordt een inspectie uitgevoerd.

3.8.3. Constructieve toetsing omgevingsvergunningen bouw

Al enkele jaren zien we dat er aan de constructieve toetsing van omgevingsvergunning aanvragen bouw meer uren worden besteed dan binnen de formatie beschikbaar is. Dat gaat ten koste van het inhuurbudget en de invulling van andere al dan niet tijdelijke functies. Op basis hiervan zouden we bij de Perspectiefnota een voorstel moeten indienen met een extra claim (minimaal 1fte). Echter gelet op de invoering van de Wet kwaliteitsborging van het bouwen, per 1 januari 2024, zal dan weer een deel 'ingeleverd' moeten worden door het vervallen van taken. Om deze administratieve exercitie te voorkomen leggen we in besluitvorming vast dat er minimaal 1fte vaste formatie voor constructie aanwezig moet blijven. Dit vanwege de kwaliteitscriteria, de komende ontwikkelingen zoals constructieve toetsing van bestaande publieke gebouwen, de invoering van de Wkb (gelijkwaardigheid constructie). In de loop van 2024 kunnen de gevolgen van deze wetwijzingen en ontwikkelingen in beeld worden gebracht en komen mogelijk vervolgvorstellen.

De in de afgelopen jaren opgedane ervaring met de 'Beleidslijn voor het uitvoeren van de constructieve toetsing van aanvragen' zijn verwerkt in een nieuwe versie. De versie 4.0 geldt vanaf nu als beleid voor de inhoud en diepgang van de constructieve toetsingen in de vergunningsfase (toets "constructieberekeningen") en de toezichtfase (toets "nadere toestemming"). In het beleid is vooruitgelopen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb per 1 januari 2024.

3.8.4. Risicobeoordeling lokale aspecten door kwaliteitsborgers in Aalsmeer

Inleiding

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2024 stapsgewijs in. De veranderingen uit de Wkb gelden vooralsnog alleen voor eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld grondgebonden (eengezins)woningen, kleinere bedrijfspanden en voetgangers- en fietsbruggen.

Onafhankelijke kwaliteitscontroleurs controleren straks of een bouwwerk voldoet aan de wettelijke technische eisen. Dit doen zij tijdens het ontwerp en op de bouwplaats. Deze controleurs heten kwaliteitsborgers.

De aannemer is verantwoordelijk en aansprakelijk voor de gevolgen van alle gebreken in de bouw die hij zelf veroorzaakt heeft. Als er gebreken aan het bouwwerk zijn, dan kan de klant de aannemer dwingen om de gebreken te herstellen. Ook als de klant deze gebreken pas later ontdekt.

Wanneer de kwaliteitsborger of de gemeente een probleem of afwijking constateert, kan de gemeente de bouw stilleggen. De gemeente blijft bevoegd om handhavend op te treden, daarnaast houdt de gemeente toezicht op de omgevingsplanactiviteiten (bestemmingsplan/ welstand) en de omgevingsveiligheid.

Regelgeving

Op grond van artikel 2.19 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl) moet bij een bouwmelding onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen een risicobeoordeling en een borgingsplan worden aangeleverd. Op grond van artikel 3.80, derde lid onder h van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna Bkl) moet in dat borgingsplan aangegeven worden op welke bouwwerkzaamheden de beoordeling tenminste gericht is, rekening houdend met bijzonder lokale omstandigheden en risico's.

De eisen waaraan een borgingsplan moet voldoen zijn dus vastgelegd in het Bkl. Voldoet een borgingsplan niet aan deze eisen, dan is het plan niet volledig en is de melding niet gedaan.

Maatregelen uit het borgingsplan kunnen voor het bevoegd gezag een signaal zijn om aanvullende informatie op te vragen op basis van artikel 2.20 Bbl of om zelf tijdens de bouw op het betreffende onderdeel toezicht te houden.

Borgingsplan en risicobeoordeling

Het borgingsplan bevat een omschrijving van de methode waarmee de kwaliteit van het bouwwerk geborgd gaat worden. Belangrijk onderdeel daarbij is de risicobeoordeling. Dit borgingsplan en de risicobeoordeling worden onderdeel van de indieningsvereisten voor de melding bouwactiviteit onder de Omgevingswet en Wkb.

Het borgingsplan is gebaseerd op 'een beoordeling van de bouwtechnische risico's van de bouwwerkzaamheden'. Het gaat om het beheersbaar maken van de risico's zodat er een goed gebouw wordt gebouwd, wat aan de eisen voldoet. Er wordt bijzondere aandacht gegeven aan onderdelen van het bouwwerk die aan het zicht worden onttrokken. Verder gaat dit borgingsplan in op de samenhang met andere (lokale) voorschriften (indien van toepassing) zoals het bestemmingsplan/ omgevingsplan/ afwijkingverzoeken, welstand, monumenten, adviezen van de veiligheidsregio/ brandweer en de lokale toepassing van gelijkwaardigheid en maatwerkvoorschriften bij verbouw/ transformatie.

In het borgingsplan worden de als risicovol beoordeelde inspectiepunten en controlemomenten opgenomen. Hier volgen de beheersmaatregelen uit voor de aannemer bij de betreffende punten: wachten op akkoord, bewijslast aanleveren enz.

Belangrijk onderdeel in het borgingsplan is dat daarbij rekening gehouden moet worden met bijzondere lokale omstandigheden. Bijvoorbeeld als op een zeer slechte grond wordt gebouwd, dan is de fundering en het te kiezen funderingssysteem een locatie-specifiek risico. Maar het kan ook gaan om een bouwwerk in de nabijheid van hoogbouw waar extreme windval kan voorkomen. De risicobeoordeling kan door het bevoegd gezag worden gebruikt om zijn handhavende taken van waarnemen, beoordelen en interveniëren, vooraf inhoud en richting te geven door

informatiemomenten en – als dat tijdens de bouw noodzakelijk blijkt – stopmomenten op te leggen.

De gemeente blijft wel verantwoordelijk voor de omgevingsveiligheid rond het bouwwerk. Denk hierbij aan de bouwplaats inrichting, bouwen naast een kwetsbaar bouwwerk of object, verkeersveiligheid rond de bouw.

Rol kwaliteitsborger – rol bevoegd gezag

Bijzondere lokale omstandigheden worden door het bevoegd gezag aan de initiatiefnemer kenbaar gemaakt. De initiatiefnemer zorgt ervoor dat de kwaliteitsborger hiervan op de hoogte is. Aangezien de kwaliteitsborger het borgingsplan – mede gebaseerd op de bijzondere lokale omstandigheden – vaststelt, mag van hem verwacht worden dat hij bij het bepalen wat de risico's zijn ook nagaat of lokale risico's bekend zijn.

Kenbaar maken van de lokale risico's door het bevoegd gezag kan op verschillende manieren (zie ook artikel 2.19 van het Bbl): worden vastgesteld in lokaal beleid, anderszins kenbaar zijn gemaakt of redelijkerwijs bekend zijn. Dus de informatie kan door de gemeente worden vastgelegd in een omgevingsplan, in een andere (bekend gemaakt) beleidsdocument of worden aangegeven in vooroverleg.

Van belang is dat de lokale omstandigheden bekend zijn gemaakt voor de bouwmelding. Worden de lokale omstandigheden achteraf aangegeven dan is er geen plicht om ze mee te nemen in de risicobeoordeling (wat natuurlijk niet wil zeggen dat er dan geen rekening mee gehouden hoeft te worden, alleen kan de bouwmelding niet meer worden afgewezen als 'onvolledig').

Lokale risico's Aalsmeer

Binnen de gemeente Aalsmeer moeten de volgende onderwerpen aandacht krijgen in de risicobeoordeling en het borgingsplan:

1. De samenstelling van de grond, de funderingswijze en kelders van belendingen

- De grondmechanische opbouw van klei en veen in combinatie met de mogelijke aanwezige funderingen op staal (<https://www.pdok.nl/datasets>).
- Wisselende draagkracht van de ondergrond;
- Kleilagen in de ondergrond die heien van prefab palen moeilijk maakt en daardoor voorboren noodzakelijk maakt;
- Watervoerende lagen in de ondergrond die mogelijk een risico vormen bij grondgevormde funderingspalen;
- Resten van funderingen of andere materialen in de bodem die mogelijk van invloed zijn op de wijze van funderen;
- Fundering nabij dijklichaam op slappe ondergrond kan risico geven op te veel horizontale gronddruk op palen.
- Specifieke funderingsconstructies van belendingen die van invloed zijn op de fundering van een te bouwen bouwwerk;
- De fundering draagkracht van de belending kan worden beïnvloed. Een voorbeeld daarvan is een fundering vlak naast de fundering van de belending.
- Aanwezigheid kelder belending kan invloed hebben op draagkracht fundering op palen/ fundering op staal en omgekeerd kan nieuwe fundering op staal extra druk geven op kelderwand belending.
- De fundering van de belending kan risico lopen met ontgraving in bouwfase met risico ontgraving fundering op staal of horizontale gronddruk op palen.
- De wijze van bemaling kan zettingsrisico geven in de belending.
- Het risico op schade bij werkzaamheden naast belendingen in Aalsmeer is groot. Een (archief)onderzoek naar de funderingswijze van de belendingen dient onderdeel te zijn van het ontwerp.

2. Overige lokale aandachtspunten

- De aanwezigheid van niet gesprongen munitie: <https://aa.kaartviewer.nl/?@Explosieven>
- De windbelasting op een bouwwerk als gevolg van bouwwerken in de omgeving

Bovenstaande lokale risico's moeten niet worden verward met andere risico's gerelateerd aan archeologie, bodemverontreiniging, waterveiligheid, milieu, bouw- en sloopveiligheid en de regels uit het omgevingsplan. Deze zijn relevant voor de initiatiefnemer en de aannemer maar maken geen deel uit van het werkveld van de kwaliteitsborger. Daarmee zijn het dus geen bijzondere lokale omstandigheden als bedoeld in de Wkb.

Hoe verder

Bovenstaande lokale omstandigheden worden zoveel mogelijk opgenomen in het Omgevingsplan. Lokale omstandigheden worden, totdat deze opgenomen zijn in het Omgevingsplan, als beleid opgenomen en vastgesteld in het VTH-beleidsplan. Verder zal de informatie beschikbaar zijn en bekend gemaakt worden bij het vooroverleg en op de website. De lokale omstandigheden zijn op dit moment nog redelijk algemeen geformuleerd. Naarmate het systeem volwassener wordt zullen ook lokale omstandigheden specifiekere omschreven (kunnen) worden.

Het is uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer en kwaliteitsborger om zich van de lokale omstandigheden op de hoogte te stellen.

3.8.5. Wijziging monitoring kritieke prestatie-indicatoren

Om de kwaliteit van de dienstverlening te monitoren registeren c.q. berekenen we een aantal kritieke prestatie-indicatoren (kpi's). Al eerder hebben we de kpi van het aantal gegronde bezwaren laten vervallen als indicator van de kwaliteit van de werkzaamheden. We monitoren de kpi "Besluit op verzoek om handhaving is genomen binnen de daarvoor vastgestelde termijn" niet meer. Deze kpi zegt niets over de kwaliteit van de dienstverlening omdat het beslissen op verzoeken om handhaving maatwerk is. In het nieuwe VTH-beleidsplan gaan we, binnen de mogelijkheden die het nieuwe VTH-zaaksysteem Rx.Mission daarvoor biedt, nieuwe kpi's vaststellen.